

Årsredovisning 2018

Datainspektionen

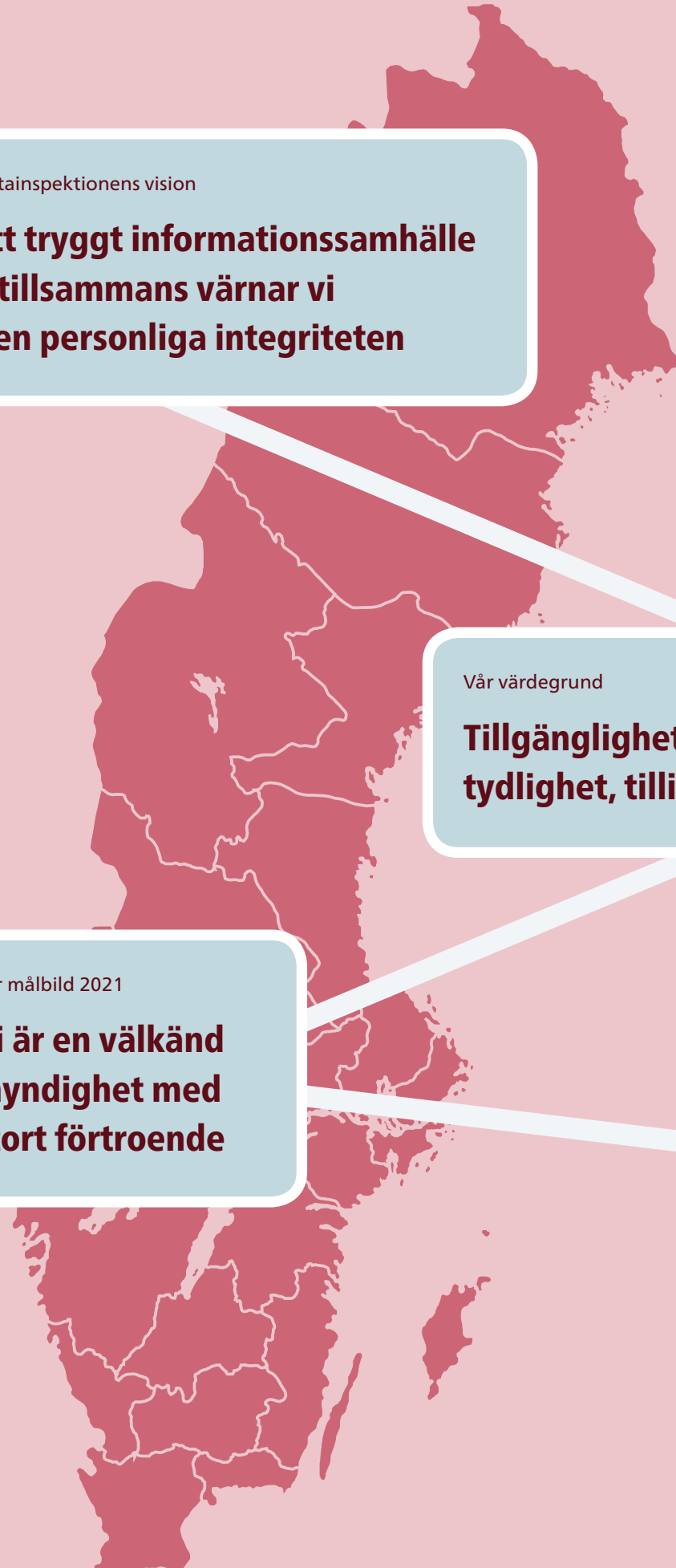

Datainspektionen

Datainspektionen. Årsredovisning 2018.
Har du frågor om innehållet kontakta Datainspektionen,
telefon 08-657 61 00, e-post datainspektionen@datainspektionen.se,
eller besök www.datainspektionen.se

Innehåll

GD har ordet	6	Resultatredovisning	17
Om Datainspektionen	8	Datainspektionens arbete med genomförande av dataskyddsreformen	17
2018 – ett speciellt år i Datainspektionens historia	9	Utåtriktat och stödjande arbete	17
Den största integritetsstärkande reformen någonsin	9	Klagomål från privatpersoner	26
Rekordhøgt infløde av ärenden	9	En effektiv tillsyn	27
Merparten av myndighetens medarbetare började under året	9	En mer aktiv aktør i EU-samarbetet	29
En digitaliseringsresa har påbörjats – men mycket arbete återstår	9	Nya arbetsuppgifter enligt dataskyddsförordningen och brottsdatalagen	32
Ny strategisk inriktning för Datainspektionen	10	Utøkt oppdrag inom kamerabevakningsområdet	37
Verksamhet under året	11	Inkasso og kreditupplysningsverksamheten	39
Sammanfattande resultatanalys	11	Kompetensförsörjning	43
Genomförande av dataskyddsreformen – rekordhøga nivåer i antalet ärenden	11	Satsning på utvecklat ledarskap och medarbetarskap	45
Kamerabevakning – flera granskningar inledda men långa handläggningstider för tillstånd	15	Kompetensförsörjning på kort sikt	45
Inkasso og kreditupplysning – tillsynsarbetet har fått stå tillbaka	15	Kompetensförsörjning på längre sikt	46
Sammanfattande bedömning och framåtblick	15	Arbetsmiljø, hølso og sjukfrånvaro	47
		Fördelning av kostnader och intäkter	48
		Finansiell redovisning	50
		Resultaträkning	50
		Balansräkning	51
		Anslagsredovisning	53
		Tillæggsupplysninger og noter	53
		Generaldirektørens intygande	63

Datainspektionens vision

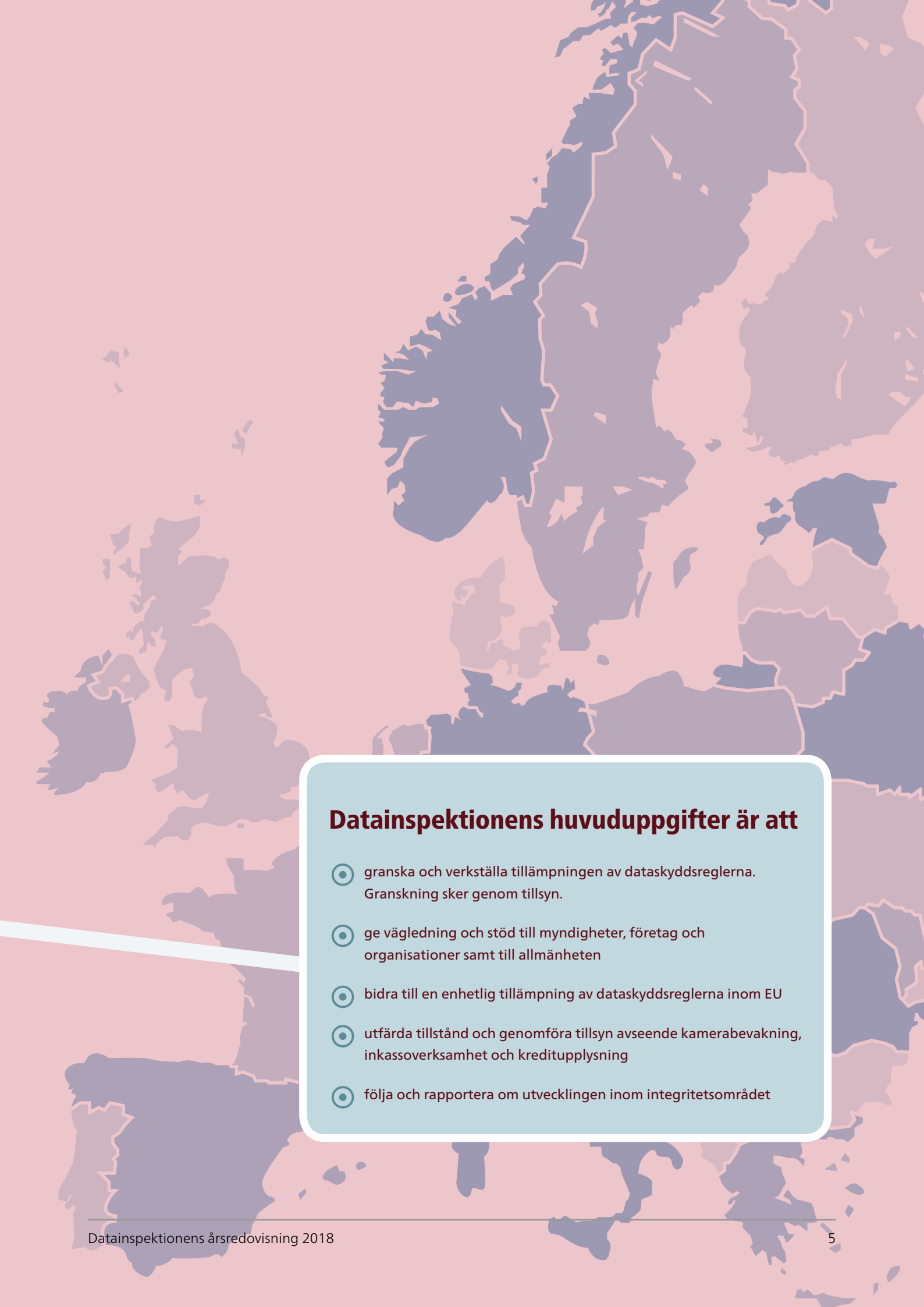
**Ett tryggt informationssamhälle
– tillsammans värnar vi
den personliga integriteten**

Vår värdegrund

**Tillgänglighet, transparens,
tydlighet, tillit och tillsammans**

Vår målbild 2021

**Vi är en välkänd
myndighet med
stort förtroende**

Datainspektionens huvuduppgifter är att

- granska och verkställa tillämpningen av dataskyddsreglerna. Granskning sker genom tillsyn.
- ge vägledning och stöd till myndigheter, företag och organisationer samt till allmänheten
- bidra till en enhetlig tillämpning av dataskyddsreglerna inom EU
- utfärda tillstånd och genomföra tillsyn avseende kamerabevakning, inkassoverksamhet och kreditupplysning
- följa och rapportera om utvecklingen inom integritetsområdet

GD har ordet

Vikten av att offentliga och privata verksamheter har en god förmåga att hantera och skydda sina digitala datamängder har aldrig varit så stor som nu. För Datainspektionen – som har i uppdrag att arbeta för att människors grundläggande rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter – blev 2018 ett år där betydelsen av vårt uppdrag underströks mer än någonsin tidigare. Frågor om integritet och ansvarsfullt dataskydd tog under året rejäla kliv uppåt på den offentliga dagordningen, såväl i Sverige som internationellt.

Få människor undgick förmodligen att EU:s gemensamma dataskyddsförordning (GDPR) började gälla den 25 maj. Floden av e-postbrev där vi informerades om privata och offentliga verksamheters integritetspolicy, eller ombads samtycka till fortsatt behandling av personuppgifter, gjorde GDPR vida omtalad.

Dataskyddsfrågor är centrala i en modern demokrati. Att vara en del av de samhällsfunktioner som värnar och upprätthåller demokrati och mänskliga rättigheter gör oss på Datainspektionen stolta. Samtidigt som skydd av våra personuppgifter är en viktig demokratisk rättighet är fortsatt digitalisering också en förutsättning för tillväxt. GDPR är i grunden en rättighetslagstiftning, men ett tungt vägande syfte bakom den EU-gemensamma förordningen är också att skapa ett enhetligt skydd för personuppgifter i alla medlemsländer, så att det fria dataflödet inom EU inte hindras och försvårar handeln på den inre marknaden.

Sveriges ambitioner när det gäller digitalisering är höga: det övergripande målet i den nationella digita-

liseringsstrategin är att vi ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Med hjälp av stora datamängder och artificiell intelligens kan privata och offentliga verksamheter göra analyser, dra slutsatser och skapa nya eller bättre lösningar som skapar värde för samhället och ökar livskvaliteten för enskilda individer. För att utvecklingen ska vara hållbar är digital trygghet avgörande – att främja fortsatt digitalisering samtidigt som den personliga integriteten värnas.

Dataskyddsreformen har lagt en viktig grund för ett gott integritetsskydd och en fortsatt hållbar digital utveckling. Även om arbetet tagit viktiga kliv framåt innehöll 2018 också ett antal omfattande dataläckor, cyberattacker och händelser där enorma mängder personuppgifter visade sig ha missbrukats. Mest uppmärksamhet fick avslöjandet att företaget Cambridge Analytica, via data om över 50 miljoner användare som utvunnits i ett personlighetstest på Facebook, skapat psykologiska profiler som använts i den amerikanska presidentvals-kampanjen. Även cyberattacken mot hotellkedjan Marriot rönt rubriker världen över. Personuppgifter om 500 miljoner användare hade under flera års tid läckt från företaget, i en attack som enligt internationella medier kan spåras till den kinesiska staten.

Händelserna understryker betydelsen av ett systematiskt arbete med dataskydd och informationssäkerhet. Digital trygghet är en mänsklig rättighet för enskilda individer. I en tid där statliga eller statsunderstödda aktörer utgör det allvarligaste informations- och cybersäkerhetshotet går det dock inte att bortse från kopplingarna mellan personlig integritet, dataskydd och samhällets säkerhet.

Sammanfattningsvis finns det få eller inga verksamheter i dagens samhälle som inte berörs av dataskyddsfrågor. Kombinationen av demokrati, mänskliga rättigheter, digitalisering, handel, tillväxt och cybersäkerhet sätter dataskyddsfrågor och Datainspektionen i centrum för många intressen.

Jag tillträdde som generaldirektör för Datainspektionen den 1 mars 2018 och kan vittna om att samhällets ökade behov av stöd och vägledning i dataskyddsfrågor varit påtagligt inom myndigheten under året. Genom dataskyddsreformen har Datainspektionen fått ett stort antal nya arbetsuppgifter och inflödet av frågor

Den skärpta integritetslagstiftningen, det utökade uppdraget och den kraftiga tillväxten har skapat positiv energi, framåtanda och möjligheter.

A portrait of Lena Lindgren Schelin, a woman with long, wavy brown hair, wearing a dark blue blazer over a patterned top and a necklace with a circular pendant. She is looking directly at the camera with a slight smile. A small red and white pin is visible on her left lapel.

Lena Lindgren Schelin
Generaldirektör

och ärenden från privata och offentliga verksamheter har under året varit historiskt högt. Våra medarbetare har gjort fantastiska insatser under året – trots bitvis omtumlande förutsättningar!

För att stärka förmågan att hantera det utökade uppdraget tillfördes Datainspektionen under 2017 30 miljoner kronor i ramanslag, vilket bland annat möjliggjort rekrytering av ett stort antal nya medarbetare och införandet av ett digitalt ärendehanteringssystem. Myndigheten har haft en offensiv strategi för att snabbt växa i de nya ekonomiska förutsättningarna och har landat 2018 med en ekonomi i balans.

Den skärpta integritetslagstiftningen, det utökade uppdraget och den kraftiga tillväxten har skapat positiv energi, framåtanda och möjligheter. Under hösten 2018 har alla medarbetare på Datainspektionen tillsammans formulerat en ny vision för myndigheten: *Ett tryggt informationssamhälle – tillsammans värnar vi den personliga integriteten*. Med visionen som utgångspunkt tar vi oss an vårt uppdrag de kommande åren. 2018 är året då Datainspektionen lagt grunden för att ge den personliga integriteten en ännu mer kraftfull röst i samhället.

Om Datainspektionen

Datainspektionens uppdrag är att arbeta för att människors rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter. Vi har också ett särskilt uppdrag att verka för god sed inom inkasso- och kreditupplysningsområdet.

En viktig del av vårt uppdrag handlar om att granska att regler och lagar följs. Vi är nationell tillsynsmyndighet inom dataskyddsområdet, samt inom områdena kamerabevakning, kreditupplysning och inkasso. Genom dataskyddsförordningen och brottsdatalagen har vi fått skarpare befogenheter i tillsynsverksamheten, bland annat rätten att besluta om administrativa sanktionsavgifter. Vi är också en del av ett omfattande EU-samarbete.

Samtidigt har den förebyggande och stödjande delen i uppdraget fått ökad betydelse. Datainspektionen utbildar, informerar och ger vägledning till verksamheter som behandlar personuppgifter. Varje dag får vi ett stort antal frågor från medborgare, men också myndigheter, företag och organisationer som behöver vägledning i arbetet med att tolka och införa de nya dataskyddsreglerna i sitt arbete. Privatpersoner kan också lämna tips eller klagomål till Datainspektionen om de anser att felaktigheter begåtts vid behandling av personuppgifter, eller vända sig till oss med frågor om

till exempel hur de kan gå tillväga för att tillvarata sina rättigheter.

Under 2017 tillfördes Datainspektionen 30 miljoner kronor i ökat ramanslag för att stärka förmågan att hantera ett utökat uppdrag och anslaget för 2018 var totalt 85,3 miljoner kronor. I slutet av verksamhetsåret 2018 hade myndigheten 87 anställda. Verksamheten bedrivs i myndighetens lokaler på Drottninggatan i Stockholm.

Organisatoriskt är myndigheten uppdelad utifrån samhällssektorer; våra tre operativa enheter hanterar frågor som rör 1) rättsväsende, försvar och kamerabevakning, 2) näringsliv och arbetsliv samt 3) myndigheter, vård och utbildning. Därutöver finns en administrativ enhet och chefsjuristens enhet dit det under året nybildade EU-sekretariatet hör. Under 2018 har också en ny enhet för kommunikation och utåtriktad verksamhet samt en stabsenhet med analysfunktion bildats. Myndigheten är en så kallad enrådighetsmyndighet med ett insynsråd.

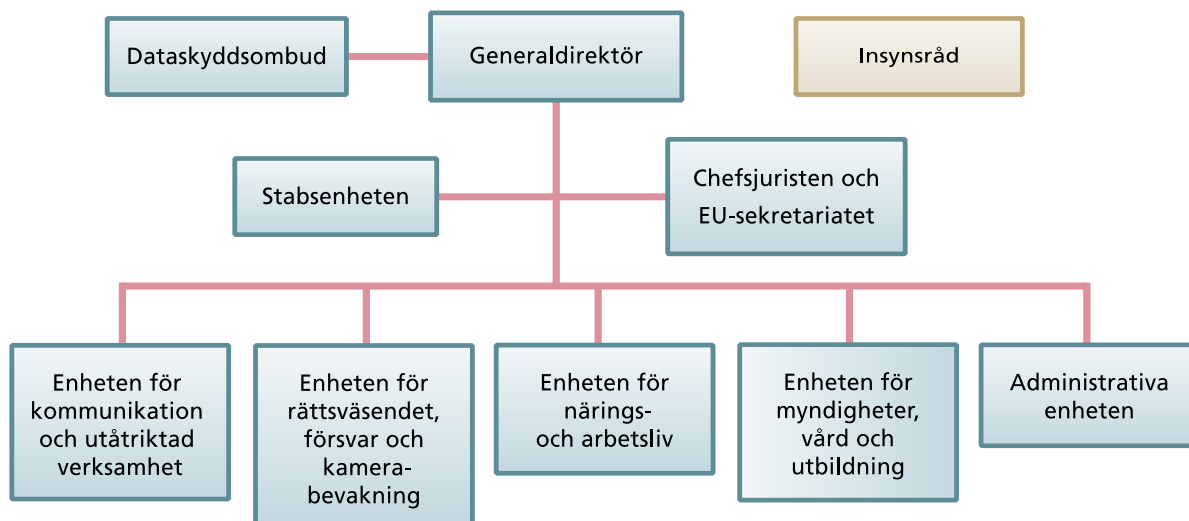

Bild 1: Organisationsschema.

2018 – ett speciellt år i Datainspektionens historia

Under 2018 genomfördes en reform på dataskyddsområdet som medfört stora förändringar i Datainspektionens uppdrag, verksamhet och organisation. Transformationen av Datainspektionen är så genomgripande att den på många sätt kan beskrivas som att bygga en helt ny myndighet.

Den största integritetsstärkande reformen någonsin

Flera centrala regelverk på dataskyddsområdet reformerades under 2018 i grunden genom en omfattande dataskyddsreform (dataskyddsreformen). Personuppgiftslagen (PuL) som har gällt sedan 1998 ersattes den 25 maj 2018 med EU:s generella dataskyddsförordning (dataskyddsförordningen, ofta kallad GDPR)¹. Kompletterande lagstiftning har trätt ikraft i form av dataskyddslagen.² Ett EU-direktiv har antagits på det brottsbekämpande området och implementerats i Sverige genom brottsdatalagen³ (BdL). Ett stort antal registerförfattningar har reviderats för att harmonisera med de nya bestämmelserna. Sammantaget innebär de nya regelverken att den största integritetsstärkande reformen någonsin genomfördes 2018.

Även om Sverige haft höga ambitioner i arbetet med att i snabb takt komplettera dataskyddsförordningen och brottsdatalagen med nödvändiga registerförfattningar har de trätt i kraft vid olika tidpunkter under året och kommer att göra så även under inledningen av 2019. Det har medfört att det på vissa områden saknats, eller fortfarande saknas, lagstöd för att hantera verksamhetskritiska personuppgifter. Det saknas också i stora delar närmare uttolkningar av regelverken och praxis har inte hunnit skapas. 2018 har därför i delar präglats av en osäkerhet i de rättsliga förutsättningarna för olika verksamheter.

Rekordhøgt infløde av ärenden

För många myndigheter, företag och andra organisationer har 2018 präglats av ett intensivt arbete med förberedelser inför och anpassningar till dataskyddsreformen.

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flødet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

2. Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

3. Lag (2018:1177) om ändring i brottsdatalagen.

Ett antal nya och förändrade skyldigheter har tillkommit och med nya regelverk som saknar tolkningar och praxis har antalet verksamheter som vänt sig till Datainspektionen med frågor för att få stöd och vägledning varit høgt. Uppmärksamheten kring dataskyddsreformen har varit omfattande. Det har också lett till att fler privatpersoner har uppmärksammat att de fått förstärkta rättigheter och antalet frågor och klagomål från privatpersoner har økat. Sammantaget har inflødet av ärenden till Datainspektionen varit rekordhøgt.

Merparten av myndighetens medarbetare började under året

Datainspektionen har växt kraftigt, antalet medarbetare økade under 2018 från 57 till 87. Dataskyddskompetens är eftertraktad i hela samhället, vilket lett till att en del av myndighetens medarbetare under året fått erbjudanden om andra intressanta uppdrag och därmed valt att avsluta sin anställning på myndigheten. Totalt introducerades 49 nya medarbetare under året. Myndighetens nya generaldirektør Lena Lindgren Schelin tillträdde den 1 mars 2018 och ytterligare ett antal nya chefer har börjat under året. Av myndighetens samtliga chefer och medarbetare hade hela 70 procent vid årets slut arbetat kortare tid än 18 månader på Datainspektionen.

Att rekrytera och introducera så många nya kollegor på så kort tid har skapat alldeles särskilda förutsättningar – och utmaningar – för Datainspektionen under 2018.

Øtøkningen av antalet medarbetare har också ställt nya krav på lokaler. Inledningen av 2018 ägnades åt att anpassa myndighetens lokaler för att göra plats för fler kollegor. Ett trettiootal medarbetare var under våren utlokaliserade i fyra månader för att möjliggøre en större ombyggnation, men fòrtätning och förändringar av lokalerna har även skett löpande under året. På kort tid har Datainspektionen infört aktivitetsbaserade arbetsätt, vilket har ställt krav på organisationen att anpassa arbetsmetoder och arbetssätt efter nya förutsättningar.

En digitaliseringsresa har påbörjats – men mykøt arbete återstår

Parallellt med rekrytering av nya medarbetare och utveckling av nya arbetssätt har Datainspektionen under 2018 infört ett digitalt ärendehanteringssystem. Samtidigt som det nya ärendehanteringssystemet driftsattes påbörjades arbetet med att anpassa systemet för att kunna hantera ytterligare processer inför att dataskyddsförordningen började tillämpas den 25 maj.

Ett stort antal interna utbildningar och justeringar i ärendehanteringssystemet har genomförts under året.

Övergången till digital ärendehantering har under 2018 genomförts för de flesta ärendetyper. Vid verksamhetsårets slut hanterades fortfarande bland annat anmälningar av personuppgiftsincidenter och rekryteringsärenden i pappersform, vilket medfört tungrodda och tidskrävande arbetsprocesser.

En stor utmaning har varit att det planerade införandet av e-tjänster och automatisering av vissa processer inte har kunnat driftsättas. I likhet med många andra myndigheter i motsvarande storlek har Datainspektionen en viss strukturell omognad när det gäller att driva digitala utvecklingsprojekt. Under 2018 har ett arbete inletts med att bygga upp strukturer, arbetssätt och kompetens som är nödvändiga för att möjliggöra fortsatt digitalisering.

Arbetet med Datainspektionens digitalisering kommer att ta tid, och kräva fortsatta och förhållandevis omfattande investeringar.

Ny strategisk inriktning för Datainspektionen

Första halvåret 2018 lade Datainspektionen stor kraft på att förbereda omvärlden och den egna organisationen för den nya dataskyddsförordningen. Under hösten har de långsiktiga och strategiska frågorna getts ett förstärkt fokus.

Med utgångspunkt i det utökade uppdraget tog Datainspektionen under hösten 2018 fram en ny strategisk inriktning. Under bland annat två strategidagar i oktober arbetade alla chefer och medarbetare tillsammans fram en ny vision och värdegrund samt en målbild för de närmaste åren.

För att nå målbilden och ta oss mot visionen innehåller den strategiska inriktningen också sju strategiska utvecklingsområden. Dessa kommer att vara styrande för bland annat investeringar och prioriteringar i kommande verksamhetsplaner. Datainspektionens strategiska utvecklingsområden är

- Utåtriktat och vägledande arbete
- Riskbaserad och effektiv tillsyn
- Rätt kompetens, arbetssätt och organisation
- Digitalisering på insidan och utsidan
- Nationell och internationell samverkan
- Med våra intressenter och vår omvärld i fokus
- Attraktiv myndighet

Att alla medarbetare och chefer tillsammans arbetat fram myndighetens strategiska inriktning har skapat en tydlig gemensam riktning och lagt en viktig grund för myndighetens fortsatta utveckling.

Med utgångspunkt i myndighetens strategiska inriktning tar vi tillsammans arbetet vidare – för ett tryggt informationssamhälle.

Verksamhet under året

sammanfattande analys och bedömning

I detta avsnitt ges en sammanfattande analys och bedömning av 2018 års resultat. Därefter följer en resultatredovisning med fördjupad beskrivning av Datainspektionens uppgifter och resultat i olika delar. Såväl den sammanfattande analysen som resultatredovisningen är uppdelade i tre huvuddelar:

- genomförande av dataskyddsreformen
- arbete avseende kamerabevakning samt
- inkasso och kreditupplysning.

Sammanfattande resultatanalys

På en övergripande nivå kan konstateras att Datainspektionens absoluta prioritet under 2018 har varit att förbereda och genomföra de uppgifter som följer av dataskyddsreformen och möta det ökade behovet av vägledning och stöd som följt av reformen. Totalt har Datainspektionen lagt ungefär 90 procent av de totala resurserna på uppdrag som följer av dataskyddsreformen. Detta har medfört att arbetet med övrig verksamhet – inom kamerabevakning, kreditupplysning och inkasso – delvis fått stå tillbaka under året. När det gäller kamerabevakning ska dock siffrorna ses i ljuset av att den nya kamerabevakningslagen trädde i kraft först den 1 augusti 2018.

Av de drygt 90 procent av som lagts på att genomföra dataskyddsreformen står utåtriktad och stödjande verksamhet för merparten, cirka 60 procent. Nya arbetsuppgifter som följer av dataskyddsreformen har ägnats cirka

20 procent av myndighetens totala resurs, medan tillsyn och EU-samverkan stått för omkring 5 procent vardera.

Genomförande av dataskyddsreformen – rekordhöga nivåer i antalet ärenden

Dataskyddsreformen har på ett genomgripande sätt påverkat Datainspektionens verksamhet. Myndigheten har fått en rad nya arbetsuppgifter och kraven har skärpts i flera tidigare arbetsuppgifter. Behovet av stöd och vägledning har också ökat påtagligt i både privat och offentlig sektor.

Över 25 000 inkommande ärenden

Antalet inkommande ärenden var under året rekordhøgt – totalt registrerades mer än 25 000 inkommande ärenden, vilket kan jämföras med knappt 8 000 ärenden under 2017.⁴ Mot bakgrund av att det nya digitala ärendehanteringssystemet infördes under 2018 har rutinerna för registrering förändrats, vilket gör att det generellt är svårt att göra exakta jämförelser med föregående års siffror. Detta gäller framför allt ändrade rutiner för registrering inom tidigare befintliga ärendetyper. Till exempel besvarades många av de klagomål som nu syns i statistiken tidigare av upplysningstjänsten som en e-postförfrågan utan att registreras som klagomål.

Det är dock uppenbart att ärendeflödet ökat kraftigt. En genomgående trend under året är att inflödet ökade successivt under våren och var som högst i anslutning till att dataskyddsförordningen började gälla. Även om inflödet stabiliserat sig under hösten har Datainspektionen byggt balanser under verksamhetsåret. Den ackumulerade balansen, det vill säga det totala antalet öppna ärenden, var vid årets start drygt 50 men hade i december 2018 kommit upp i drygt 4 000 ärenden.

Datainspektionen har vidtagit en rad åtgärder för att komma till rätta med balanserna. Den främsta åtgärden har varit rekrytering av nya medarbetare. Av de 49 som anställdes totalt under året började drygt 20 under hösten, varför förstärkningen inte hunnit få synbar effekt på den ackumulerade ärendebalansen

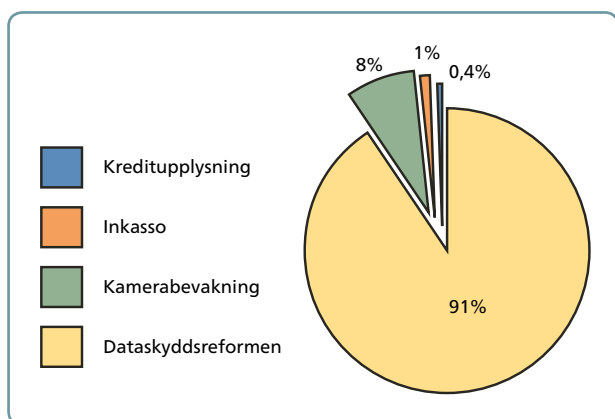

Bild 2: Kostnad per verksamhetsområde 2018. Andel av totala kostnader.

4. Antalet registrerade ärenden 2017 var 2 835. Därtill ska läggas 5 158 e-postfrågor som under 2017 inte registrerades som inkommande ärenden, men ingår i statistiken för 2018. Ett jämförbart inflöde för 2017 är därmed 7 993.

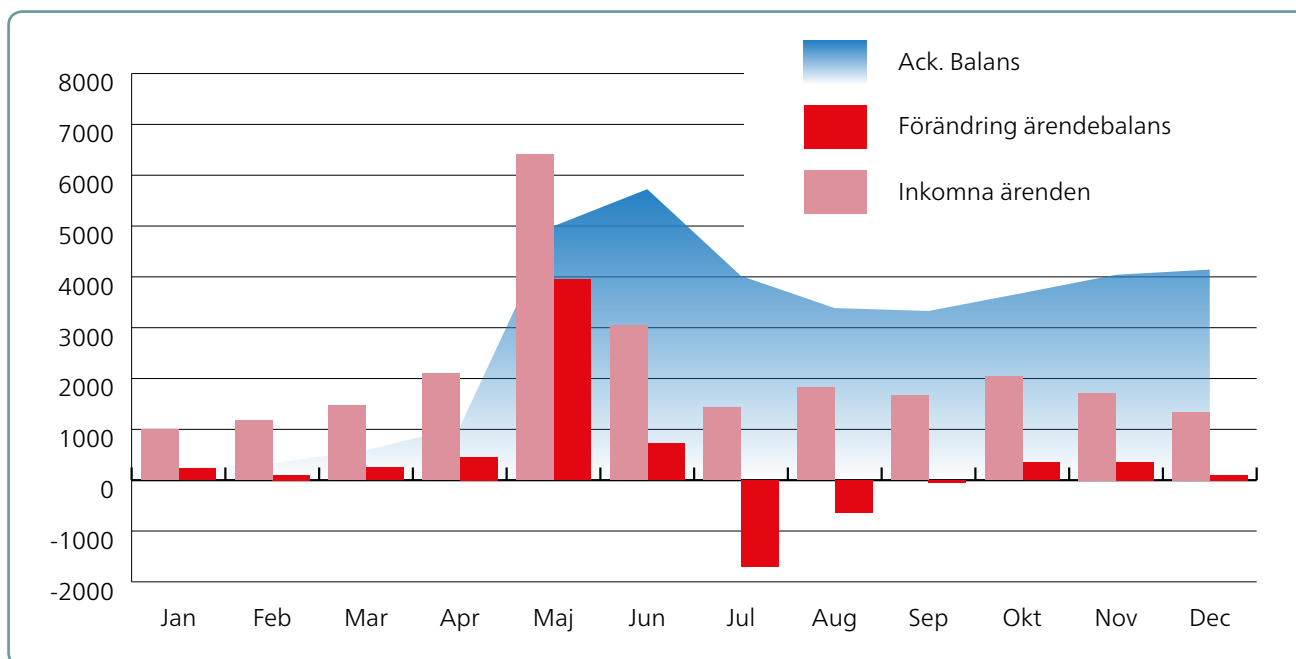

Bild 3: Samtliga ärenden 2018 per månad. Inkomna och ärendebalans samt ackumulerad ärendebalans.

för 2018. En annan viktig insats har varit prioriteringen av den fortsatta digitaliseringen – framför allt rörande anmälda personuppgiftsincidenter. Även här kommer effekthemtagning att kunna ske först 2019. Inom ett antal områden har initiativ tagits till genomlysning av processer och arbetssätt för att skapa mer effektiva flöden. Som ett kortsiktigt komplement till dessa mer långsiktiga åtgärder har Datainspektionen under hösten genomfört avarbetningsinsatser för att hålla balanserna i schack.

Sammantaget är utgångsläget inför 2019 är ett helt annat än vid starten av 2018. Datainspektionen har lagt en stabil grund för att under kommande verksamhetsår få god kontroll på ärendeinflödet och vända trenden med ökande balanser.

Utåtriktad och stödjande verksamhet i fokus

För att stödja företag, myndigheter och andra organisationer i anpassningen till dataskyddsreformen och ge privatpersoner vägledning i att utöva sina rättigheter lanserade Datainspektionens under 2018 en ny, mer målgruppsanpassad webbplats. Myndigheten höll under året också totalt över 80 utbildningar, seminarier och föreläsningar, där bland annat små- och medelstora företag, dataskyddsombud och höga chefer inom offentliga och privat sektor varit prioriterade målgrupper.

Bemanningen i Datainspektionens upplysningstjänst i det närmaste tredubblades under året. Totalt svarade upplysningstjänsten på cirka 8 500 frågor över telefon

och hanterade nästan 11 000 skriftliga frågor, vilket motsvarar en ökning med ungefär 40 procent när det gäller e-post och 80 procent för telefon jämfört med 2017.

En stor förändring syns också i inflödet av mer komplicerade förfrågningar, som kräver en mer omfattande utredning – dessa ökade från cirka 400 ärenden under 2017 till cirka 800 under 2018. I det stora behovet av kvalificerat stöd från olika verksamheter har Datainspektionen prioriterat dialog och vägledning till stora, centrala aktörer som i sin tur når eller påverkar många verksamheter.

Resultatet under året visar att prioriteringen av den utåtriktade och stödjande verksamheten behövts och varit nödvändig, men att Datainspektionen framöver kan spänna bågen ytterligare. Omkring två tredjedelar av de som ringt till upplysningen under året har, trots förstärkning, inte kommit fram. Datainspektionen har också byggt balanser på ett sätt som aldrig tidigare varit fallet och handläggningstiden för e-postfrågor har periodvis varit lång.

Förmågan att möta allmänhetens och verksamheternas frågor är viktig för förtroendet för Datainspektionen. Att två tredjedelar av de som ringt till Datainspektionen inte kommit fram är – givet det rekordstora inflödet – förklarligt, men inte ett resultat vi kan vara nöjda med. Att ytterligare stärka vår utåtriktade verksamhet med vägledning och stöd är en central del av Datainspektionens strategiska inriktning för de kommande åren. Under 2018 har myndigheten lagt en

2018 på en minut

Under 2018 hanterade Datainspektionen totalt cirka 8 500 telefonförfrågningar och tog emot 25 000 ärenden. Av dessa var ungefär

11 800 skriftliga frågor från privata eller offentliga verksamheter som vände sig till Datainspektionen för att få vägledning och stöd i olika frågor – varav cirka 800 var mer komplicerade

2 300 klagomål från enskilda individer

2 300 anmälningar där en privat eller offentlig verksamhet anmält att de haft en personuppgiftsincident

7 600 anmälningar till Datainspektionen om vem som är dataskyddsombud i en verksamhet

100 tillsynsärenden

300 ansökningar om tillstånd för kamerabevakning.

stabil grund för arbetet, bland annat genom ett stort antal rekryteringar till den nya kommunikationsenheten och bildandet av en ny analysfunktion. Tack vare kompetenta och engagerade medarbetare är förutsättningarna goda att framöver ge de många verksamheter som behöver vägledning i sitt dataskyddsarbete ett ännu bättre stöd.

Kraftig ökning i antalet klagomål

Att hantera klagomål är sedan länge en del av Datainspektionens uppdrag. Genom dataskyddsreformen har dock förutsättningarna för handläggningen av klagomål förändrats. Förutom en kraftig ökning av antalet klagomål har arbetet fått skarpare tidsfrister. Normalt ska ett ärende avgöras inom tre månader. Arbetet med att utreda klagomål har också blivit mer komplext, eftersom det finns ett utökat krav på EU-samverkan och ett inledande arbete ofta krävs för att fastställa vilken dataskyddsmyndighet som är behörig tillsynsmyndighet.

Antalet klagomål avseende personuppgiftsbehandling ökade från cirka 250 under 2017 till drygt 1 800 under 2018. Datainspektionens bedömning är att en stor del av ökningen är reell och beror på en kombination av flera faktorer kopplade till dataskyddsreformen, bland annat rätten att vända sig till den nationella tillsynsmyndigheten även med klagomål som rör personuppgifter som hanteras i ett annat land.

Att utreda det ökade inflödet av klagomål med de nya förutsättningarna har varit utmanande. En satsning kommer att behöva göras under kommande år för att säkerställa kvalitet och effektivitet i klagomålshanteringen.

Fler tillsynsbeslut än tidigare verksamhetsår

Genom dataskyddsreformen har förutsättningarna för tillsynen förändrats, bland annat genom att Datainspektionen fått skarpare befogenheter och rätt att utfärda administrativa sanktionsavgifter.

Efter den 25 maj har det varit centralt att så långt möjligt prioritera tillsynsverksamheten för att komma igång med tillämpningen och få genomslag för dataskyddsreformen. Under 2018 genomförde Datainspektionen mer tillsyn avseende personuppgiftsbehandling än vad som varit fallet under 2017 och 2016. Totalt inleddes över 70 tillsynsärenden utifrån dataskyddsförordningen, brottsdatalogen eller den tidigare personuppgiftslagen.

Årets största granskning genomfördes i nära anslutning till att dataskyddsförordningen började gälla och

fokuserade på om företag och myndigheter som är skyldiga att utse ett dataskyddsombud har gjort det. Under hösten har också flera granskningar inletts av grundläggande skyldigheter som följer av brottsdatalogen.

Intresset för Datainspektionens tillsynsverksamhet är stort. Att det finns kapacitet att genomföra tillsyn är angeläget för att få genomslag för dataskyddsreformen, för att säkerställa ett effektivt integritetsskydd och för tilltron till Datainspektionen. Det kommer vara fortsatt centralt att använda tillsynsresurserna strategiskt, att prioritera rätt områden och tillsynsobjekt för att få så stora effekter som möjligt av varje inledd granskning.

En mer drivande aktör i EU-samarbetet och stort antal gränsöverskridande ärenden

Ytterligare en förändring i Datainspektionens uppdrag genom dataskyddsreformen är att samarbetet mellan EU:s dataskyddsmyndigheter⁵ reformerats i grunden. Datainspektionen och övriga europeiska dataskyddsmyndigheter har fått omfattande skyldigheter att samarbeta, både i operativa ärenden och på strategisk nivå med vägledande riktlinjer.

Tyngdpunkten i det EU-gemensamma arbetet har under året legat på att ta fram gemensamma vägledningar och bygga upp strukturer och arbetsformer för att möjliggöra det operativa samarbetet i gränsöverskridande ärenden.

Det EU-gemensamma arbetet har under året varit intensivt: totalt genomfördes åtta styrelsemöten i den europeiska dataskyddsstyrelsen, EDPB, och 30 möten i olika underarbetsgrupper. För att få genomslag för den svenska rättstraditionen i tolkningen av hur den nya dataskyddsförordningen ska tillämpas har Datainspektionen tagit en mer framträdande roll i EU-samarbetet. Deltagandet i olika arbetsgrupper har ökat och Datainspektionen har ett mer aktivt ledarskap i några av de mest prioriterade utvecklingsaktiviteterna. Ännu har inga gränsöverskridande ärenden eskalerats till EDPB men cirka 300 ligger öppna i det EU-gemensamma ärendehanteringssystemet. Högst sannolikt kommer intensiteten i EU-samverkan öka väsentligt under kommande år, såväl i styrelsen som i arbetsgrupperna.⁶

5. I EU-samarbetet ingår medlemsländerna och EES-länderna Norge, Island och Liechtenstein.

6. EDPB:s arbete beskrivs närmare på styrelsens hemsida, https://edpb.europa.eu/about-edpb/about-edpb_sv. Styrelsen kommer också årligen att lämna en rapport till kommissionen där årets verksamhet redovisas.

Nya arbetsuppgifter ledde till en ökning med 10 000 ärenden

Genom dataskyddsreformen har Datainspektionen fått ett stort antal nya arbetsuppgifter. Att förbereda processer och rutiner för de nya arbetsuppgifterna och handlägga de nya typerna av ärenden har varit en av Datainspektionens viktigaste prioriteringar under året.

Till de nya arbetsuppgifter som myndigheten är skyldig att hantera hör bland annat

- anmälningar av vem som är dataskyddsombud och kontaktuppgifter till denne
- anmälningar om personuppgiftsincidenter
- begäran om laglighetskontroller
- begäran om förhandssamråd
- uppförandekoder och kriterier för ackreditering
- bindande företagsbestämmelser

De nya arbetsuppgifterna gjorde ett påtagligt avtryck i ärendeinflödet till Datainspektionen. Tillsammans stod de nya ärendetyperna för ungefär 10 000 inkomna ärenden, vilket motsvarar omkring 40 procent av det totala inflödet under året.

Merparten av ärendena rörde anmälningar av dataskyddsombud och personuppgiftsincidenter. Eftersom ärendehantering för dessa ärenden helt eller delvis skett manuellt har arbetet varit resurskrävande. En effektiv verksamhet förutsätter att Datainspektionen under 2019 automatiserar delar av ärendehantering och får e-tjänster på plats.

De mest kvalificerade uppgifterna har till stora delar avvaktat EU-gemensamma vägledningar och att rutiner och processer arbetas fram. Arbetet med dessa uppgifter kommer att utmana verksamheten under 2019.

Den 1 augusti 2018 trädde också ny lagstiftning i kraft som rör behandling av flygpassageraruppgifter i syfte att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet⁷. Datainspektionen fick samtidigt uppdraget att vara tillsynsmyndighet för flygpassageraruppgifter i brottsbekämpningen. Datainspektionen har ännu inte genomfört någon tillsyn som rör flygpassageraruppgifter.

Kamerabevakning – flera granskningar inledda men långa handläggningstider för tillstånd

I och med den nya kamerabevakningslagen⁸ som började gälla den 1 augusti 2018 fick Datainspektionen ett utökat uppdrag inom kamerabevakning. Bland annat övertog Datainspektionen per den 1 augusti 2018 arbetet med att meddela tillstånd för kamerabevakning, som är en helt ny uppgift för myndigheten, och fick samtidigt ett utökat tillsynsuppdrag. Ett omfattande arbete har lagts ned på att ta fram ny vägledande information samt hålla utbildningar och föreläsningar för verksamheter som behövt stöd för att följa det nya regelverket.

För att hantera de nya uppdragen har Datainspektionen byggt upp en ny organisation och arbetat fram nya rutiner och arbetssätt. En komplicerande faktor i arbetet har varit att utökningen av myndighetens uppdrag skett utan utökning av anslaget. Myndigheten har därför gjort vissa interna omfördelningar för att förstärka verksamheten inom kamerabevakning.

Trots en begränsad kameraorganisation har myndigheten prioriterat att inleda tillsyn i några fall, då många klagomål och frågor till upplysningstjänsten rör kamerafrågor och otillåten kamerabevakning i allvarliga fall innebär ett omfattande intrång i den personliga integriteten.

Ett 30-tal tillståndsärenden har avgjorts under hösten. Cirka 250 ansökningar om tillstånd var under beredning vid årsskiftet. Ett antal ärenden som överlämnades från länsstyrelserna var vid årsskiftet ännu öppna, vilket har lett till långa handläggningstider.

Tillståndsprövningen kommer att behöva prioriteras under 2019 för att verksamheter med viktiga samhällsuppdrag ska få förutsättningar att utföra sina respektive uppdrag.

Inkasso och kreditupplysning – tillsynsarbetet har fått stå tillbaka

Under 2018 har även arbetet med tillsyn inom inkasso och kreditupplysning fått stå tillbaka. Datainspektionen har inom dessa områden prioriterat det löpande arbetet med att hantera tillstånd och klagomål. Det minskade antalet genomförda tillsyner jämfört med tidigare år är ett resultat av en nödvändig prioritering som också, för inkassoområdet, grundar sig på att Datainspektionen inte fått indikationer på några mer systematiska och allvarliga brister.

7. Lag (2018:1180) om flygpassageraruppgifter i brottsbekämpningen.

8. Kamerabevakningslag (2018:1200). Kamerabevakningslagen ersatte den tidigare kameraövervakningslagen (2013:460).

Sammanfattande bedömning och framåtblick

2018 har varit en viktig milstolpe i integritetsskyddets – och Datainspektionens – historia. Kännetecknande för året har varit uppbyggnad av strukturer och kompetens, parallellt med intensivt operativt arbete och successiva anpassningar efter nya förutsättningar.

Inledningen av året präglades av förberedelser inför dataskyddsreformens genomförande. Den 25 maj infördes så dataskyddsförordningen och verksamheten gick in i ett nytt läge. Den 1 augusti trädde brottsdatalogen och den nya regleringen på kameraområdet i kraft där Datainspektionen bland annat fick överta uppgiften med tillståndsprövning för kamerabevakning från länsstyrelserna, vilket innebar ytterligare ett nytt läge. Hela året har präglats av löpande prioriteringar och avvägningar för att göra största möjliga verksamhetsnytta.

Internt har året i mångt och mycket genomsträvt av nybyggaranda. Från januari till december har nya medarbetare löpande introducerats i arbetet. På flera områden har myndigheten successivt stärkt organisationen med nya enheter och funktioner. Nya arbetssätt har utvecklats, lokalerna har anpassats och nya it-stöd har driftsatts.

Datainspektionen går ut ur året med ökade balanser och långa handläggningstider i delar av verksamheten men har, givet den stora ökningen av inkommande ärenden och förändringstakten, klarat sitt uppdrag väl. Det starka engagemanget hos våra kompetenta medarbetare har varit centralt för verksamhetens måloppfyllelse.

Vi går in i nästa verksamhetsår med goda förutsättningar för att minska balanserna väsentligt. Vi har drygt 85 medarbetare som nu är rustade för verksamheten. Datainspektionens ambition är att ha en tydlig verksamhetsstödande roll, att verka för att höja medvetenheten och kunskapen om integritetsfrågor och att vara en expertmyndighet som tar ställning i olika frågor och aktivt deltar i samhällsdebatten. Under 2018 har myndigheten lagt grunden för en långsiktig satsning på att ytterligare förstärka det utåtriktade arbetet med vägledning och stöd samt att vara en effektiv tillsynsmyndighet. Ett kvalitetsutvecklingsarbete som påbörjats kommer att ges fortsatt hög prioritet.

Det finns dock flera utmaningar som är viktiga för Datainspektionen att hantera och balansera kommande verksamhetsår.

En central förutsättning för reella effektiviseringar är att myndigheten kan ta viktiga steg i sin digitaliseringsresa. Repetitiva moment i ärendehandläggningen

behöver automatiseras, så att resurser kan frigöras till det mer kvalificerade juridiska arbetet. E-tjänster behöver komma på plats för att underlätta för företag, myndigheter och organisationer att skicka in handlingar till Datainspektionen.

Flera av de nya uppgifter som myndigheten fått genom dataskyddsförordningen kräver ett grundligt rättsligt utrednings- och analysarbete. Om 2018 har präglats av hantering av stora volymer ärenden, kommer 2019 snarare att präglas av fokus på klagomålshantering och mer kvalificerade rättsliga frågor. Stora effekter på integritetsskyddet kan nås genom till exempel uppförandekoder, bindande företagsbestämmelser och möjlighet till certifiering, varför det är viktigt att kunna prioritera arbetet.

Utvecklingen inom EU-samarbetet kommer att kunna påverka myndighetens förutsättningar; antalet gränsöverskridande ärenden som behöver hanteras i verksamheten och eskaleras till dataskyddsstyrelsen för bedömning kommer sannolikt öka. Vikten av samordning och harmonisering av dataskyddsmyndigheternas arbete är uppenbar. Målet är att Sverige genom Datainspektionen ska påverka och aktivt bidra i praxisutvecklingen och ett stärkt enhetligt integritetsskydd för personuppgifter inom EU.

Drygt 250 ansökningar om tillstånd till kamerabevakning var under beredning vid årets slut. Vid ett fortsatt inflöde i samma nivå som under 2018 kommer antalet tillståndsansökningar under 2019 uppgå till närmare 600. Till detta kommer att det finns indikationer på att antalet ansökningar om kameratillstånd kan komma att öka markant under 2019.

Slutligen finns utmaningar i utvecklingen i tillsynsverksamheten. Praxis saknas och sådan behöver drivas fram genom domstolsprövning. Sannolikt kommer också de ökade befogenheterna leda till ett ökande antal överklagade ärenden i domstol. Omfattningen av sådana processer är svår att förutse, men de bedöms kunna öka redan under 2019.

Även om det finns utmaningar inför 2019 kan Datainspektionen, när vi summerar 2018, konstatera att myndigheten har lagt grunden för en god verksamhet kommande år.

Det bästa integritetsskyddet för enskilda uppnås om Datainspektionen kan bidra till att offentlig sektor, företag och organisationer systematiskt arbetar med integritetsfrågorna i sina löpande verksamheter och där får stöd i att göra rätt. Att Datainspektionen ger vägledning och stöd till verksamheter som hanterar personuppgifter är centralt för att tjänster som ökar medborgarnas livskvalitet ska kunna fortsätta utvecklas samtidigt som den personliga integriteten värnas.

Resultatredovisning

I följande tre avsnitt beskrivs Datainspektionens uppdrag och resultat under 2018 närmare. Den första delen beskriver myndighetens arbete med att genomföra dataskyddsreformen. Därefter följer en redovisning av arbetet med kamerabevakning samt inkasso och kreditupplysning.

Datainspektionens arbete med genomförande av dataskyddsreformen

I det här avsnittet beskrivs Datainspektionens arbete med genomförande av dataskyddsreformen. Redovisningen beskriver verksamheterna utåtriktat och stödjande arbete, klagomålshantering, tillsyn och EU-samverkan.

Utåtriktat och stödjande arbete

Alla myndigheter, företag och organisationer hanterar i dagens digitala samhälle personuppgifter. Behov av kvalificerad vägledning och stöd från Datainspektionen finns därför i många verksamheter i alla delar av samhället. Arbetet med utåtriktat och stödjande arbete har varit Datainspektionens främsta prioritering under året och bedrivits i många olika kanaler, där upplysningstjänsten, webbplatsen och utbildningar är de viktigaste. Datainspektionen ger vägledning till verksamheter som hanterar personuppgifter, men också till enskilda privatpersoner om vilka rättigheter de har. Den utåtriktade verksamheten omfattar också att ge råd och bistå lagstiftaren i arbetet med att stifta nya lagar.

Högt tryck på Datainspektionens upplysningstjänst och nya webbplats

Under årets första månader bedrevs ett intensivt arbete med myndighetens nya webbplats som lanserades i maj. Ett omfattande arbete lades på att målgruppsanpassa och uppdatera information utifrån de nya regelverken.

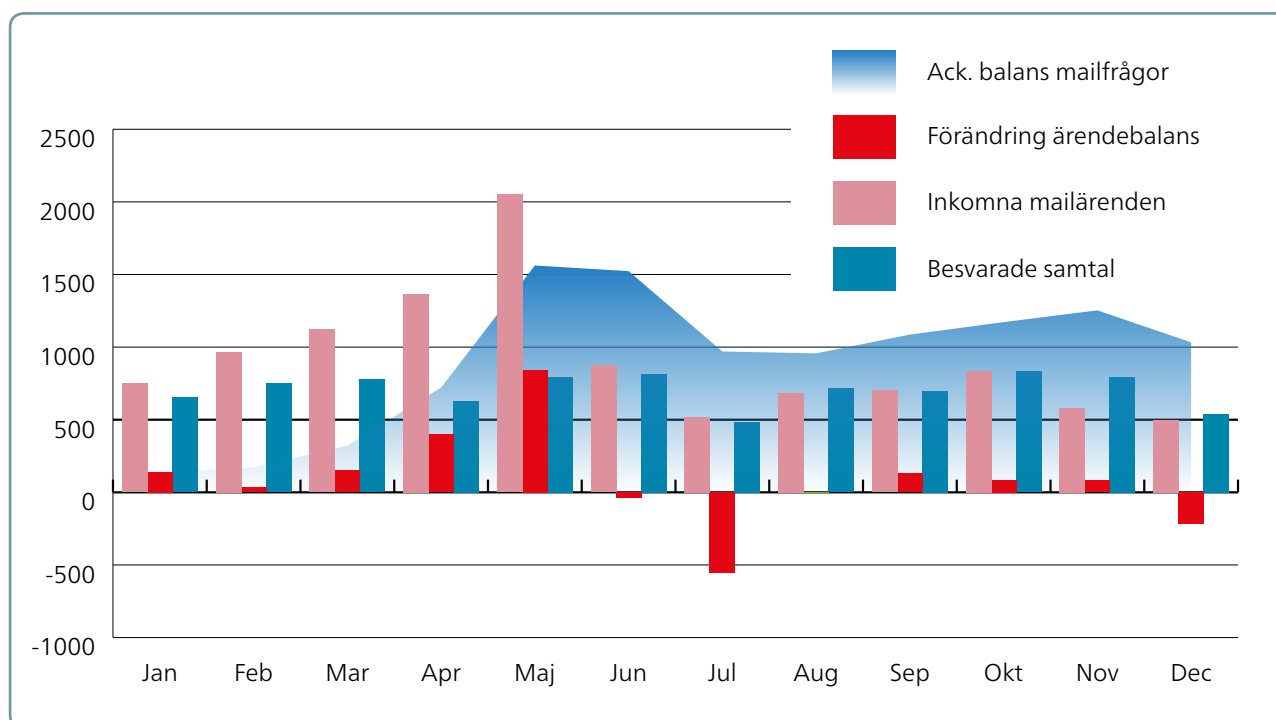

Bild 4: Förfrågningar till upplysningen 2018. Besvarade telefonsamtal, inkomna e-postärenden samt förändring ärendebalans e-post.

Tre vanliga frågor till Datainspektionens upplysningstjänst 2018

Fråga Vad innebär en molntjänst?

Svar En molntjänst innebär att exempelvis lagring av information tillhandahålls av en leverantör som en tjänst över internet.

Fråga Vad räknas som en tredjelandsoverföring?

Svar Överföring av personuppgifter till ett tredje land sker när personuppgifter överförs till mottagare i ett land utanför EU/EES-området.

Fråga Vad ska ett registerutdrag innehålla?

Svar Ett registerutdrag ska innehålla information om huruvida personuppgifter behandlas eller inte. Om personuppgifter behandlas ska det framgå vilka uppgifter om den sökande som behandlas i form av ett utdrag med alla de personuppgifter som rör personen som sökt registerutdrag. Bland annat ska det framgå varifrån dessa uppgifter kommer, vad som är ändamålet med behandlingen och till vilka mottagare eller kategorier av mottagare uppgifterna lämnas ut.

I princip allt innehåll togs fram nytt eller skrevs om. Klarspråk var en viktig ledstjärna i arbetet. Alla medarbetare har varit involverade och bidragit i arbetet.

Till Datainspektionens upplysningstjänst kan verksamheter och privatpersoner ringa eller ställa frågor via e-post. Upplysningstjänsten är en viktig nyckelfunktion i myndighetens utåtriktade arbete och har öppet för telefonförfrågningar två timmar varje dag. Under 2018 har telefonupplysningen utökats från två till fyra spår; en linje för privatpersoner, två för företag och organisationer och, från att dataskyddsförordningen började gälla, en för personuppgiftsincidenter. Därutöver har antalet medarbetare som arbetar med e-post- och telefonförfrågningar i det närmaste tredubblats jämfört med tidigare år.

Att många myndigheter, företag och organisationer hade höga ambitioner inför att dataskyddsförordningen började gälla var påtagligt i inflödet till Datainspektionens upplysningstjänst. Genomsnittligt antal e-postfrågor till upplysningen per månad för 2018 var drygt 900 e-postfrågor, jämfört med 2017 då det var drygt 600. Veckorna innan den 25 maj syns en tydlig topp i antalet frågor. Bara under maj inkom över 2 000 e-postförfrågningar till upplysningstjänsten. Totalt inkom närmare 11 000 e-postfrågor och cirka 8 500 telefonsamtal besvarades, vilket är nästan dubbelt så många telefonsamtal som föregående verksamhetsår. De besvarade samtalen utgjorde dock endast omkring en tredjedel av alla som ringde, totalt var det omkring 16 000 samtal som inte kom fram.

Tabell 1: Upplysning och webbplats

	2018	2017	2016
Antal besökare på webbplatsen	1 852 914	1 029 920	746 894
Antal besvarade telefonsamtal i upplysningen	8 479	4 660*	5 270
Andel besvarade telefonsamtal	34%	53%	61%
Antal inkomna e-postfrågor till upplysningen **	10 940	7 600	6 680
Antal avslutade e-postfrågor	10 037	–	–

* Under 2017 saknas statistik från juni månad på grund av leverantörsbyte. Siffran för 2017 är därför inte exakt.

** Under 2016 och 2017 diariefördes inte alla enklare förfrågningar varför statistiken inte är heltäckande.

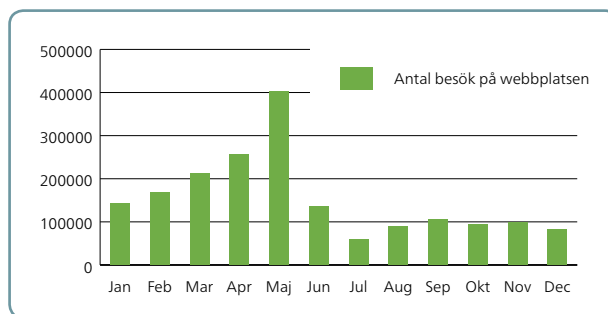

Bild 5: Besök på webbplatsen 2018, per månad.

Trots betydande förstärkningar och höga ambitioner var efterfrågan på vägledning och stöd under året betydligt större än Datainspektionens kapacitet. I maj kom endast en fjärdedel av telefonsamtalen till upplysningstjänsten fram och svarstiderna på e-postfrågor var periodvis under året upp emot tre månader. Tidigare verksamhetsår har Datainspektionen oftast svarat på e-post inom några få dagar.

I maj och juni var balanserna som högst i upplysningen. Efter att Datainspektionen lyckats arbeta ned balanserna under sommaren vände de åter uppåt under september–november. Den främsta förklaringen till detta är att myndigheten under hösten behövde fördela om resurser för att hantera sekretessbedömningar av personuppgiftsincidenter, vilket påverkade bemaningen i upplysningen. Under året genomfördes ett tiotal avarbetningsinsatser, vilket gav positivt utslag på den ackumulerade balansen.

Antalet besökare på webbsidan följer samma mönster, det vill säga en tydlig topp i efterfrågan i maj – men också en tydlig ökning generellt jämfört med föregående verksamhetsår. Totalt hade Datainspektionens webbplats cirka 1,8 miljoner besökare under 2018, jämfört med drygt 1 miljon under 2017.

En viktig del av Datainspektionens fortsatta utvecklingsarbete handlar om att utveckla formerna för att analysera inflödet till upplysningen och sprida den efterfrågade informationen till många genom webbplatsen eller andra relevanta kanaler. Arbetet med kvalitetsfrågor, uppföljning och utveckling av upplysningstjänsten och webben kommer att vara prioriterat under 2019.

Vägledning och stöd till privatpersoner

En röd tråd i dataskyddsreformen är ett förstärkt skydd för individers grundläggande rättigheter i samband med att personuppgifter behandlas. I Datainspektionens utåtriktade verksamhet är därför en viktig del att ge information och vägledning till privatpersoner om vilka rättigheter de har och hur de kan tillvarata dem.

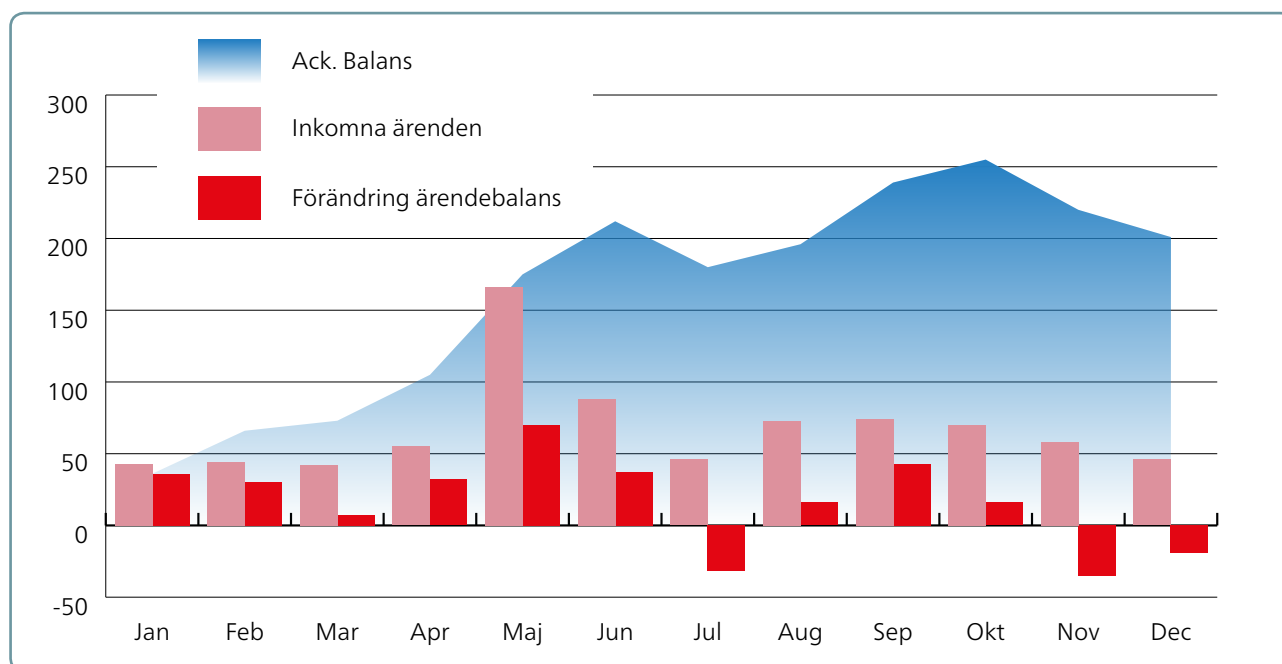

Bild 5: Kvalificerade förfrågningar 2018, inkomna ärenden och ärendebalans, per månad.

På Datainspektionens nya webbplats finns särskild information som riktar sig till privatpersoner och beskriver vilka rättigheter den nya dataskyddsförordningen ger. Av det totala antalet besvarade samtal i upplysningen under 2018 kom drygt 40 procent från privatpersoner. Många av samtalen handlar om hur man gör för att tillvarata sina rättigheter och på vilka sätt verksamheterna måste tillgodose rättigheterna. Vanliga frågor är till exempel hur man går tillväga för att få information om vilka personuppgifter ett företag behandlar om en själv, eller vilken rätt man har att bli raderad ur ett företags register.

Ett stort antal frågor från privatpersoner till Datainspektionen under 2018 handlade också om hur man gör för att få sina personuppgifter raderade från sajter som har så kallade frivilliga utgivningsbevis, till exempel Eniro, Hitta, Lexbase, Mr Koll, Ratsit och Merinfo. Under 2018 kom ett stort antal frågor in från upprörda medborgare som känner sig kränkta av publiceringen av omfattande uppgifter om dem.

Riksdagen har under 2018 fattat beslut om begränsningar av grundlagsskyddet från och med 1 januari 2019. Beslutet innebär att det i lag går att förbjuda sajter med utgivningsbevis att publicera särskilt känsliga personuppgifter, till exempel om politisk åskådning, hälsa eller sexuell läggning.

Stor ökning av mer komplexa frågeställningar

Under våren var många frågor som ställdes till Datainspektionens upplysningstjänst relativt grundläggande och handlade om hur olika artiklar i dataskyddsförord-

ningen skulle tolkas. Efter sommaren var betydligt fler frågor av mer komplex och detaljerad karaktär.

Att många verksamheter under hösten 2018 behövt stöd i mer fördjupade avvägningar syns också tydligt i antalet inkomna mer kvalificerade frågor till Datainspektionen, som inte hanteras i upplysningstjänsten. Antalet mer komplexa frågeställningar fördubblades under året, från knappt 400 till drygt 800.

Tabell 2: Förfrågningar

	2018	2017	2016
Antal inkomna kvalificerade frågor utifrån PuL och GDPR	805	393	223
Antal avslutade kvalificerade frågor PuL och GDPR	609	276	232

Många verksamheter efterlyser handfast rådgivning. Ibland möter Datainspektionen frustration hos frågeställarna över att myndigheten inte kan ge konkreta besked kring hur specifika utmaningar ska hanteras. I vissa fall kan myndigheten bara ge generella svar, vilket beror på att regelverket är nytt och ska utformas EU-gemensamt. Det är också en pedagogisk utmaning för Datainspektionen att å ena sidan ge myndigheter, företag och organisationer bästa möjliga stöd och vägledning – å andra sidan inte tumma på ansvarsskyldigheten. Dataskyddsförordningen har på många sätt skärpt ansvaret hos verksamheter som hanterar

Frågor och svar om utgivningsbevis

Många medborgare hör av sig till Datainspektionen med frågor om hur man gör för att få sina personuppgifter raderade från sajter som till exempel Eniro, Hitta, Lexbase, Ratsit och Merinfo.

Dessa sajter har ett så kallat frivilligt utgivningsbevis vilket gör att de i princip är undantagna från dataskyddsförordningens regler. Sedan 2003 kan en innehavare av en databas få grundlagsskydd för databasen genom att ansöka om utgivningsbevis. Utgivningsbevis utfärdas av Myndigheten för press, radio och tv och gäller i tio år. För att ett utgivningsbevis ska utfärdas krävs bland annat att en utgivare har utsetts, att besökaren själv måste uppsöka databasen och att den är tillgänglig för

allmänheten. Det ställs däremot inte upp några krav på att verksamheten ska ha ett visst innehåll eller syfte.

Svaret är med andra ord att man som privatperson kan begära att få sina personuppgifter borttagna, men att sajterna inte har någon skyldighet att ta bort dem. Eftersom sajter med utgivningsbevis genom den avgränsning som gjorts i svensk lag i princip är undantagna från dataskyddsförordningens bestämmelser har Datainspektionen mycket begränsade möjligheter att bidra till att få personuppgifterna borttagna.

personuppgifter att sätta sig in i regelverken, följa dem och dessutom kunna visa vilka bedömningar som gjorts och åtgärder som vidtagits för att stärka skyddet av personuppgifter utifrån den egna verksamhetens specifika förutsättningar.

Att möta den ökade efterfrågan på kvalificerad vägledning har varit utmanande för Datainspektionen. Efter sommaren har handläggningstiderna generellt varit långa och den ackumulerade balansen ökade fram till oktober, när trenden vändes. Vid årets slut var cirka 200 ärenden med mer komplexa frågeställningar ännu obesvarade.

Samråd och dialog med verksamheter

Många verksamheter har också sökt och efterfrågat samråd och dialog med myndigheten. Trots ansträngningarna har Datainspektionen inte kunnat möta flera av verksamheternas behov. Myndigheten har under 2018 prioriterat dialog och vägledning till stora centrala aktörer som i sin tur når eller påverkar många verksamheter. Det har handlat om till exempel Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Inera (som koordinerar och stöttar digital utveckling hos landsting och kommuner), Socialstyrelsen och Svenskt Näringsliv. Genom tidig och nära dialog med centrala aktörer kan risken för allvarliga integritetsrisker förebyggas. För att få största möjliga effekt på integritetsskyddet är detta därför en viktig del av Datainspektionens verksamhet.

Myndigheten har under året också nätverkat med en rad aktörer som på olika sätt verkar för att främja digitaliseringen i Sverige eller stärka samhällets arbete med dataskydd och informationssäkerhet. Det har bland annat handlat om Digitaliseringsrådet, eSamverkansprogrammet (eSam), Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), Försvarets radioanstalt (FRA) och Forum för dataskydd. Olika typer av aktiviteter har även skett med myndigheter som har till uppdrag att på olika sätt stärka förutsättningarna för en effektiv handel och konkurrens, till exempel Kommerskollegium och Konsumentverket, samt med aktörer som verkar inom statistik och forskning, till exempel Statistiska centralbyrån (SCB). Datainspektionens generaldirektör är också medlem i Vetenskapsrådets registerdatorad.

Särskilda utbildningssatsningar till prioriterade målgrupper

Den nya dataskyddsreformen har skapat stor efterfrågan på utbildning från Datainspektionen. Många verksamheter har under året haft önskemål om skräddarsydda utbildningsinsatser. Endast i undantagsfall

har Datainspektionen kunnat prioritera att genomföra föreläsningar hos enskilda verksamheter, under 2018 har myndigheten tackat nej till över hundra föreläsningsförfrågningar.

Strategin har istället varit att prioritera dels öppna grundläggande utbildningar dit representanter från en bred flora av verksamheter kunnat anmäla sig, dels särskilda satsningar till prioriterade målgrupper. Under året har Datainspektionen genomfört ett tjugotal utbildningar för drygt 2 000 personer och deltagit i drygt 30 föreläsningar eller konferenser som oftast riktat sig mot större grupper.

Tabell 3: Utbildning och föreläsningar

	2018	2017	2016
Antal utbildningstillfällen	23	17	62*
Antal utbildningsdeltagare	2 008	1 293	–
Antal föreläsningar *	33	41	–

* I statistiken för 2016 redovisas utbildningar och föreläsningar ihop.

Dataskyddsombud, det vill säga personer som i en organisation har till uppgift att informera, ge råd och övervaka efterlevnaden av dataskyddsförordningen är en prioriterad målgrupp för Datainspektionen. Under 2018 arrangerade Datainspektionen två konferenser för dataskyddsombud inom offentlig sektor, varav den ena var särskilt riktad till brottsbekämpande myndigheter. Totalt samlade konferenserna drygt 120 dataskyddsombud. Riktade satsningar mot dataskyddsombud kommer att fortsätta även under kommande år.

Ytterligare en prioriterad målgrupp i Datainspektionens utbildningsverksamhet har varit små och medelstora företag. För att underlätta företagens förberedelser för dataskyddsförordningen lanserade Datainspektionen i februari tillsammans med Tillväxtverket en GDPR-guide med information till företagare om hur dataskyddsförordningen påverkar till exempel kundregister, bokningssystem och e-post. Guiden riktar sig särskilt till företag med färre än tio anställda och publicerades bland annat på företagarportalen verksamt.se. Vidare har ett antal av Datainspektionens utbildningar och föreläsningar riktats till aktörer som samlar små- och medelstora företag och informationen på Datainspektionens webbplats som riktar sig till företag har utvecklats.

En stor del av aktiviteterna riktade till små och medelstora företag genomfördes inom ramen för ett särskilt

Uppdraget som dataskyddsombud

För en del verksamheter är det enligt dataskyddsförordningen obligatoriskt att utse ett dataskyddsombud. Kravet på dataskyddsombud gäller alla offentliga verksamheter, men även de privata verksamheter som i sin kärnverksamhet regelbundet, systematiskt och i stor omfattning övervakar enskilda personer eller behandlar känsliga personuppgifter eller uppgifter om brott.

Dataskyddsombudet ska ha en oberoende ställning i organisationen och kan ur det perspektivet liknas vid en internrevisor. De övergripande och viktigaste uppgifterna för dataskyddsombudet är att

- informera och ge råd internt i organisationen om vilka skyldigheter som följer av dataskyddsreglerna och

- bevaka att reglerna följs.

I dataskyddsombudets uppgifter ingår även att

- samarbeta med och fungera som kontaktperson för Datainspektionen

- vara kontaktperson för registrerade i alla frågor som rör dataskydd.

Ett typiskt remissvar från Datainspektionen

När Datainspektionen lämnar synpunkter på ett lagförslag är det ett antal frågor myndigheten fokuserar på. Sådana frågor är

- om förslaget medför konsekvenser för den personliga integriteten i samband med behandling av personuppgifter
- i vilken omfattning och vilken typ av personuppgifter det är frågan om
- om kompletterande nationella regler får eller ska införas enligt dataskyddsförordningen.

För att kontrollera att förslaget stämmer överens med kraven i dataskyddsförordningen granskar vi också

- vad som anges i förslaget om ändamål för personuppgiftsbehandlingen och om dessa stämmer med den aktuella verksamheten
- om behandlingen ställer särskilda krav på säkerhet eller begränsningar
- att riskerna med föreslagna personuppgiftsbehandlingar är analyserade
- att konsekvenserna är omhändertagna genom exempelvis integritetshöjande åtgärder
- att förslaget innehåller bedömningar som visar om behovet av att behandla personuppgifterna står i proportion till det integritetsintrång det kan innebära för dem som registreras.

regeringsuppdrag som slutredovisades den 30 mars 2018.⁹ Syftet med arbetet var att underlätta näringslivets anpassning till de nya reglerna genom informations- och utbildningsmaterial samt kunskapshöjande och stödjande åtgärder. Även under hösten genomförde Datainspektionen en större informationsinsats till företag genom att medverka vid Eget företag, Nordens största mässa för företagare.

Generaldirektören har mött verksamheter under en riktad seminarieserie

En särskilt viktig målgrupp i Datainspektionens uppdrag är de personuppgiftsansvariga. Under året gjorde därför myndigheten en särskild satsning riktad till de högsta cheferna i ett antal verksamheter. Juridiskt är det organisationen som är personuppgiftsansvarig, inte en enskild företrädare för verksamheten. Att den högsta chefen och ledningen har god förståelse för dataskyddsförordningens grundläggande principer och ansvarsskyldigheten är dock en förutsättning för att dataskyddsarbetet ska få genomslag och vara långsiktigt hållbart.

Mot denna bakgrund bjöd Datainspektionens generaldirektör under hösten in de högsta cheferna för ett antal verksamheter inom offentlig och privat sektor. Syftet var att fördjupa målgruppens förståelse för vilket ansvar de har enligt dataskyddsförordningen och diskutera hur vi tillsammans kan ta steg för att skapa ett tryggt informationssamhälle. Under seminarierna diskuterades bland annat vilka de största utmaningarna är för verksamheterna och hur Datainspektionen ytterligare kan förbättra sitt uppdrag att ge stöd och vägledning. Totalt genomfördes 16 seminarier med drygt 220 företrädare från privat och offentlig sektor.

Datainspektionen i Almedalen

Under 2018 deltog Datainspektionen för första gången i ett antal utåtriktade aktiviteter under politikerveckan i Almedalen. Ett mycket stort antal seminarier under årets Almedalsvecka rörde temat digitalisering och Datainspektionens generaldirektör och andra myndighetsföreträdare som var efterfrågade paneldeltagare. Myndigheten deltog med representanter i totalt tio seminarier, bland annat på teman som tillit till datahantering, smarta städer, hälsodata och spårning på Internet.

Tabell nr 4: Seminarier

	2018
Seminarieserie för höga chefer	16
Seminarier i Almedalen	10

Rådgivning till lagstiftaren genom remissvar och stöd till utredningar

En särskild del i Datainspektionens stödjande arbete handlar om att ge lagstiftaren råd och vägledning för att höja samhällets integritetsskydd. När nya lagar och regler arbetas fram bevakar Datainspektionen att den personliga integriteten skyddas på ett bra sätt. Varje år lämnar myndigheten synpunkter på ett stort antal författningar, lagrådsremisser, propositioner och utredningar. Att bistå lagstiftaren är en viktig del av Datainspektionens arbete, under 2018 la myndigheten motsvarande ungefär två och en halv årsarbetskraft på arbetet.

I vissa fall deltar Datainspektionen med experter i utredningar eller kommittéer. För att utnyttja resursen effektivt har myndigheten under 2018 begränsat deltagandet som experter till ett fåtal utredningar – bland annat Forskningsdatautredningen och Socialdata-skyddsutredningen. När det tillsatts utredningar inom områden där integritetsskydd är särskilt angeläget har myndigheten istället prioriterat att samråda och ha en dialog med utredningen.

Dataskyddsfrågor är en central komponent i ett mycket stort antal samhällsfrågor, vilket gör att Datainspektionen får många remisser inom varierande områden. 2017 var ett "rekordår" genom det stora antalet lagförslag som bereddes inför dataskyddsreformen. Även under 2018 har flera lagar som kompletterar dataskyddsförordningen beslutats.

Totalt har Datainspektionen under 2018 svarat på 109 remisser, om allt från självkörande bilar och framtidens biobanker till en omreglerad spelmarknad och en nationell uppföljningsdatabas för vården. I brottsbekämpande verksamhet är frågor om integritetsskydd alltid en viktig del. Inom detta område har Datainspektionen under året svarat på remisser om bland annat datalagring, personuppgiftsbehandling vid FRA och inom försvaret, hemlig dataavläsning, beslag och husrannsakan samt polisens tillgång till uppgifter från signalspaning.

I början av året aviserades att Datainspektionen skulle byta namn till Integritetsskyddsmyndigheten och ett förslag rörande namnbytet remitterades. Myndigheten välkomnade ett namnbyte, men hade förslag

9. N2016/07306/FÖF Uppdrag att ta fram stöd för näringslivets anpassning till EU:s nya dataskyddsförordning.

på alternativa namn. Givet den utdragna regeringsbildningen efter valet hösten 2018 hade myndigheten vid årsskiftet ännu inte något slutligt besked om namnbytet. Några mer ingripande förberedelser för ett eventuellt namnbyte har därför inte vidtagits.

Tabell nr 5: Remisser

	2018	2017	2016
Antal besvarade remisser	109	146	119

Ny målbild lägger grunden för långsiktig satsning på förbättrat stöd och vägledning

För att Datainspektionen ska kunna ge ett bra och användbart stöd är det avgörande att vi är välkända och har stort förtroende. Detta är också myndighetens målbild för de närmaste åren; år 2021 vill vi vara en välkänd myndighet med stort förtroende.

För att få en uppfattning om utgångsläget lät Datainspektionen sommaren 2018 göra en undersökning av myndighetens anseende. Det så kallade anseendeindexet visar bland annat hur stor allmänhetens kännedom om en myndighet är och vilka uppfattningar som finns hos allmänheten om myndighetens kompetens och allmänna rykte. Undersökningen visade att Datainspektionens anseende låg strax över genomsnittet för samtliga myndigheter. Faktorer som

påverkade resultatet positivt är att Datainspektionen upplevs spela en viktig roll i samhället, upprätthålla etik och moral och ha duktiga medarbetare. Samtidigt visar undersökningen att det är förhållandevis få som känner till Datainspektionen väl och att myndigheten har låg synlighet i mediabilden. Under kommande år behöver vi bli ännu bättre på att ta tydlig ställning i viktiga frågor och aktivt sprida vår kunskap.

För att långsiktigt stärka den utåtriktade verksamheten bildade Datainspektionen under hösten 2018 en ny enhet för kommunikation och utåtriktad verksamhet. I den nya enheten ingår myndighetens upplysningstjänst, utbildningsverksamhet och kommunikationsfunktion. En ny kommunikationschef har rekryterats och enheten har förstärkts med ett antal nya medarbetare. Med den nya kommunikationsenheten har myndigheten lagt en bra grund för det fortsatta arbetet mot målbilden att bli en välkänd myndighet med stort förtroende.

Klagomål från privatpersoner

Privatpersoner som menar att en verksamhet behandlat dennes personuppgifter på ett sätt som strider mot dataskyddsförordningen eller brottsdatalagen kan klaga till Datainspektionen. Om man inte själv är berörd, men ändå uppmärksammat en felaktig hantering, kan man skicka in tips.

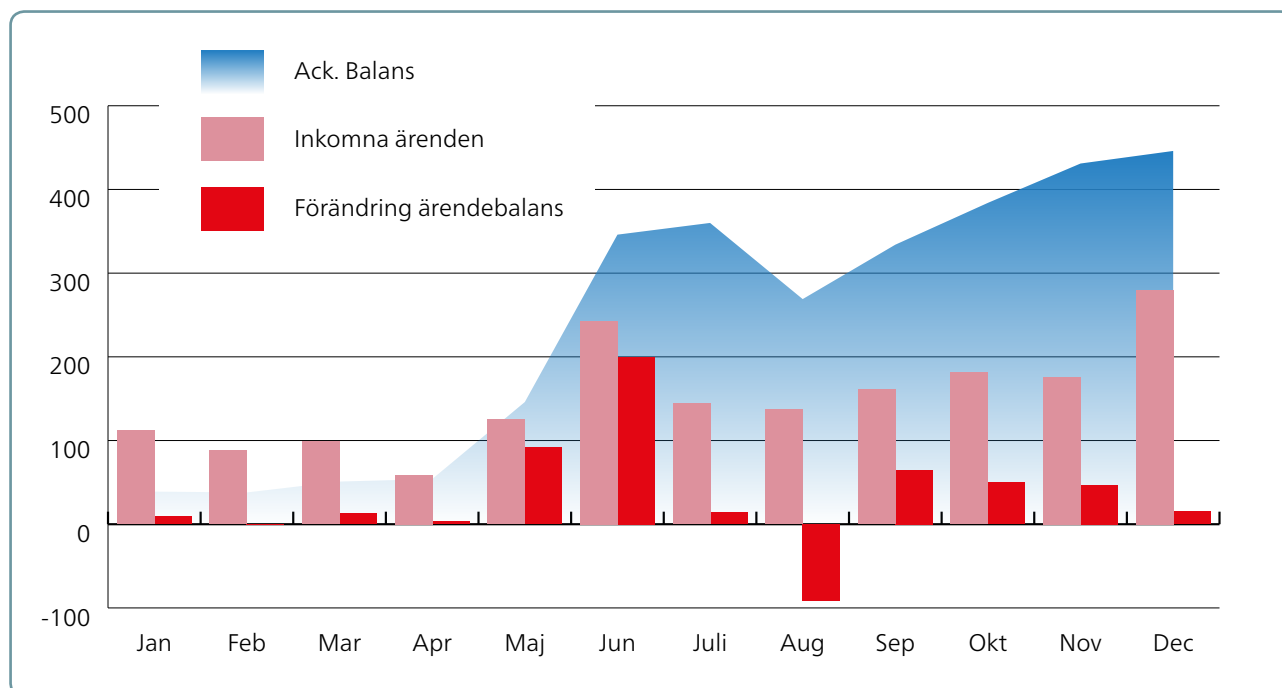

Bild 6: Samtliga klagomål PuL/GDPR 2018. Inkomna ärenden och ärendebalans per månad samt ackumulerad balans.

Arbetsuppgiften att ta emot klagomål är inte ny för Datainspektionen. Nyheter i dataskyddsförordningen är däremot att enskilda har rätt att vända sig till sin nationella dataskyddsmyndighet med klagomål som rör personuppgifter som hanteras i ett annat land. Detta har lett till dels en ökning av antalet klagomål, dels att arbetet med att utreda klagomål blivit mer komplext.

Om ett klagomål inkommer som rör en gränsöverskridande personuppgiftsbehandling behöver det först fastställas vilken dataskyddsmyndighet som ska hantera ärendet innan en eventuell tillsyn kan inledas. Huvudregeln är att det är tillsynsmyndigheten i det land där den personuppgiftsansvarige har sitt huvudkontor som är behörig och så kallad ansvarig tillsynsmyndighet. Ofta behöver en utredning ske för att kunna fastställa om det är Datainspektionen eller tillsynsmyndigheten i något annat EU-land som är ansvarig tillsynsmyndighet.

Enligt dataskyddslagstiftningen ska ett klagomålsärende normalt avgöras inom tre månader. Om ärendet tar längre tid har den som skickat in klagomålet rätt att inom rimlig tid få besked om hur handläggningen kommer att fortsätta.

Antalet klagomål från enskilda har ökat mycket kraftigt under 2018, från knappt 250 under 2017 till drygt 1 800 under 2018. Datainspektionens bedömning är att ökningen av antalet klagomål är reell och beror på en kombination av flera faktorer kopplade till dataskyddsreformen. För det första har den utökade rättigheten att skicka in klagomål till den nationella tillsynsmyndigheten, även om klagomålet rör personuppgifter som hanteras i ett annat land, bidragit till fler klagomål. För det andra har uppmärksamheten kring dataskyddsförordningen sannolikt bidragit till att fler blivit medvetna om sina rättigheter.

Datainspektionen bedömer inkomna klagomål och tips och har därefter möjlighet att inleda tillsyn. Om myndigheten beslutar om tillsyn eller inte beror på bland annat om bristerna är systematiska, rör många registrerade eller känsliga personuppgifter. I vissa fall kan tillsyn också inledas om det är ett oklart rättsläge som behöver klargöras. Under 2018 har Datainspektionen haft begränsad kapacitet att inleda tillsyn baserat på klagomål, de som har inletts har rört kamerabevakningsfrågor.

Datainspektionen har inte möjlighet att i statistiken särskilja hur stor andel av klagomålen som rör dataskyddsförordningen respektive brottsdatalagen. Myndighetens bedömning är dock att endast en mycket liten del av klagomålen rör de brottsbekämpande myndigheterna som träffas av brottsdatalagen.

Tabell 6: Klagomål PuL, GDPR och BdL

	2018	2017	2016
Antal inkomna klagomål enligt PuL	385	246	214
Antal avslutade klagomål enligt PuL	410	248	226
Antal inkomna klagomål enligt GDPR eller BdL	1 420	–	–
Antal avslutade klagomål enligt GDPR eller BdL	1 011	–	–

En effektiv tillsyn

Stora delar av 2017 och våren 2018 innebar för många verksamheter ett intensivt förberedelsearbete inför den nya dataskyddsreformen. Detta gällde också för Datainspektionen. Tillsyn genomfördes endast i begränsad utsträckning de sista månaderna innan de nya regelverken trädde i kraft. Tillsynsärenden som inletts tidigare utifrån personuppgiftslagen avslutades dock under våren.

Efter den 25 maj 2018 har det varit centralt att så långt möjligt prioritera tillsynsverksamheten för att komma igång med tillämpningen av och få genomslag för dataskyddsreformen.

Vårdsektorn i fokus under våren

Totalt inleddes tillsyn utifrån personuppgiftslagen under våren i två fall. Ett större tillsynsärende som inletts tidigare år och avslutades våren 2018 hade fokus på vårdsektorn. Datainspektionen konstaterade brister bland annat avseende behörighetstilldelning.

Behörighetstilldelning inom vården är ett område där Datainspektionen vid återkommande tillfällen konstaterat brister tidigare. Vårdanställda ska enbart kunna ta del av de uppgifter som behövs för att de ska kunna utföra sina arbetsuppgifter. Det måste därför finnas fungerande och dokumenterade rutiner för såväl behörighetstilldelning som kontroll av att inte någon obehörig tar del av patientuppgifter. Kontrollen sker genom att alla aktiviteter som rör patientuppgifter loggas. Eftersom vården hanterar så stora mängder känsliga personuppgifter är vikten av ett effektivt integritetsskydd särskilt angeläget där.

Tabell 7: Tillsyn PuL

	2018	2017	2016
Antal inledda tillsynsärenden enligt PuL	2	21	64
Antal avslutade tillsynsärenden enligt PuL	1	47	65

I maj 2018 meddelade Förvaltningsrätten dom i ett uppmärksammat mål där ett tidigare beslut från Datainspektionen överklagats. Ärendet rörde den planerade tjänsten Hälsa för mig som utvecklats av eHälsomyndigheten. Hälsa för mig var tänkt att bli ett personligt hälsokonto där privatpersoner kunde samla sin hälsoinformation och företag och organisationer skulle kunna koppla på olika tjänster som både skulle kunna ge och få information från kontona.

En av kärnfrågorna i ärendet om Hälsa för mig handlade om vem som hade personuppgiftsansvaret för det personliga hälsokontot. Förenklat menade eHälsomyndigheten att endast individen själv skulle förfoga över sitt hälsokonto och därför borde betraktas som personuppgiftsansvarig. Datainspektionens bedömning var att eHälsomyndigheten skulle vara personuppgiftsansvarig för tjänsten. Bedömningen grundades framförallt på att det var eHälsomyndigheten som hade i uppdrag att tillhandahålla tjänsten, som utformade den och bestämde förutsättningarna för dess användning. Eftersom utgångspunkten för dataskyddsreglerna är att det är den personuppgiftsansvarige som ska se till att reglerna följs är det avgörande för integritetsskyddet att personuppgiftsansvaret tolkas korrekt. Förvaltningsrätten gick på Datainspektionens linje och avlog överklagandet.

Fokus på grundläggande skyldigheter i de första tillsynerna utifrån nya dataskyddsregler

De granskningar som Datainspektionen inlett utifrån dataskyddsförordningen och brottsdatalagen har i första hand inriktats på viktiga grundläggande skyldigheter. Som första tillsyn efter den 25 maj prioriterade Datainspektionen en större granskning av att ett antal privata och offentliga verksamheter utsett dataskyddsombud. Datainspektionen gjorde en bred analys av drygt 350 myndigheter och företag och undersökte om de utsett ett dataskyddsombud och om de dessutom meddelat detta till Datainspektionen. Genom tillsynen ville Datainspektionen lyfta fram skyldigheten att utse dataskyddsombud och vikten av att ha ett ombud. Granskningen omfattade 66 verksamheter, varav

Datainspektionen konstaterade brister i 59 fall. I de fall Datainspektionen konstaterade brister utfärdades förelägganden i två fall och reprimander i övriga 57. Fyra av ärendena är överklagade till domstol.

Under sommaren inledde Datainspektionen också en tillsyn mot Google. Ärendet rör hur Google hanterar rätten att bli glömd. Vidare har flera tillsynsärenden inletts utifrån brottsdatalagen. Även dessa fokuserar främst på grundläggande skyldigheter i de nya dataskyddsreglerna, som till exempel skyldigheten för brottsbekämpande myndigheter att ha en förteckning över de register de har som omfattas av brottsdatalagen.

Tabell 8: Tillsyn GDPR och BdL

	2018
Antal inledda tillsynsärenden enligt GDPR	67
Antal avslutade tillsynsärenden enligt GDPR	66
Antal inledda tillsynsärenden enligt BdL	5
Antal avslutade tillsynsärenden enligt BdL	0

Nya korrigerande befogenheter i tillsynen

Dataskyddsförordningen och brottsdatalagen ger Datainspektionen en rad nya korrigerande befogenheter. För att säkerställa en hög rättslig kvalitet i tillsynsprocessen har myndigheten under 2018 arbetat fram riktlinjer för hur de nya befogenheterna ska användas.

Valet av korrigerande åtgärd ska utgå från en bedömning av det enskilda fallet. Vissa korrigerande åtgärder kan användas tillsammans, till exempel ska administrativa sanktionsavgifter alltid övervägas när dataskyddsförordningen anger att så kan ske. Faktorer som kan påverka valet av korrigerande åtgärder är till exempel vilka åtgärder den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet vidtagit för att lindra eventuell skada för de registrerade, om handlingen skett med uppsåt eller genom grov oaktsamhet samt eventuella tidigare överträdelse som den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet gjort sig skyldig till.

Att inte ha utsett och anmält ett dataskyddsombud till Datainspektionen, för de verksamheter som har den skyldigheten, kan medföra administrativa sanktionsavgifter. Eftersom det vid tillsynen av om myndigheter och företag utsett dataskyddsombud hade gått kort tid sedan dataskyddsförordningen började tillämpas, stannade Datainspektionen vid att utfärda reprimander för de som inte utsett eller anmält dataskyddsombud.

Tabell 9: Korrigerande åtgärder GDPR

	2018
Antal varningar	0
Antal reprimander	57
Antal förelägganden	2
Antal förbud mot fortsatt behandling	0
Antal återkallade certifieringar	0
Antal administrativa sanktionsavgifter	0

Datainspektionen har ännu inte beslutat om administrativa sanktionsavgifter. Med de ökade befogenheterna och möjligheten att besluta om sanktionsavgifter ställs ökade krav på tillsynsprocessen. Sannolikheten är stor att antalet processer i domstol rörande sanktionsavgifter kommer att öka. Det saknas i nuläget också praxis med rättsliga ställningstaganden, vilket kommer att behöva drivas fram med domstolsprövning. Omfattningen av kommande domstolsprocesser är svår att förutse, men kommer sannolikt att utmana verksamheten redan under 2019 och på sikt kräva förstärkning med ytterligare processjurister.

Som framgår av tabell 8 har Datainspektionen under 2018 inlett fem tillsynsärenden utifrån brottsdatalagen. Eftersom ärendena fortfarande pågick vid verksamhetsårets slut har inga befogenheter utifrån brottsdatalagen ännu använts. Datainspektionen har inte heller inlett någon tillsyn rörande flygpassageraruppgifter under 2018.

Utvecklingsarbete lägger grunden för en rättssäker och effektiv tillsyn

En rättssäker och effektiv tillsyn är ett av Datainspektionens viktigaste verktyg för att skapa ökad medvetenhet kring det ansvar som offentliga och privata verksamheter samt andra organisationer har att följa dataskyddsreglerna. Även de nya korrigerande befogenheterna och kravet på EU-samverkan i gränsöverskridande ärenden har ställt nya krav på processen. Ett omfattande arbete har under 2018 därför lagts på att lägga grunden för en rättssäker och effektiv tillsyn, till exempel genom att anpassa riktlinjer, rutiner och stöddokument till de nya regelverken. Eftersom stora delar av lagstiftningen är ny, saknas på många områden praxis. Att säkerställa den rättsliga kvaliteten i myndighetens arbete har därför varit ett viktigt fokusområde och myndigheten förstärkte under 2018 ett internt rättstillämpningsforum för ändamålet.

Eftersom Datainspektionens tillsynsuppdrag innefattar samtliga myndigheter, kommuner, företag och organisationer som hanterar personuppgifter är antalet potentiella tillsynsobjekt mycket stort. Att välja ut prioriterade områden och tillsynsobjekt är därför en strategisk utmaning för Datainspektionen. Under 2018 har arbetet påbörjats med en ny tillsynspolicy som ska ge vägledning för när Datainspektionen utifrån ett riskbaserat förhållningssätt prioriterar rättsområden, branscher och företeelser som tillsynen ska inriktas på.

En mer aktiv aktör i EU-samarbetet

Genom dataskyddsförordningen har samarbetet mellan EU:s dataskyddsmyndigheter reformerats i grunden. Förändringen är så omfattande att det finns fog för påståendet att Datainspektionen inte längre är en renodlat nationell myndighet. Med det nya uppdraget kan myndigheten sägas stå på två ben – ett som nationell tillsynsmyndighet och ett som medlem i den europeiska dataskyddsstyrelsen, EDPB, där samtliga dataskyddsmyndigheters företrädare ingår och den EU-gemensamma utvecklingen och etableringen av praxis sker.

Dataskyddsförordningen har gett Datainspektionen och övriga europeiska dataskyddsmyndigheter omfattande skyldigheter att samarbeta och ge varandra bistånd i gränsöverskridande ärenden, det vill säga ärenden där personuppgiftsbehandlingen sker, eller påverkar registrerade, i flera EU-länder. Därmed har arbetet med att hantera klagomål och genomföra tillsyn fått ett väsentligt större inslag av internationell samverkan. Även om Datainspektionen inte är ansvarig tillsynsmyndighet i ett visst ärende har myndigheten möjlighet att lämna synpunkter på utkastet till beslut i ärendet.

EDPB 2018 – fokus på policyutveckling och att bygga upp gemensamma strukturer

Den europeiska dataskyddsstyrelsen EDPB har ett kraftfullt operativt mandat och kan fatta bindande beslut i enskilda tillsynsärenden. Samtidigt har dataskyddsstyrelsen också en mer strategisk och rådgivande roll där tyngdpunkten ligger på att utfärda gemensamma riktlinjer, rekommendationer och yttranden. En stor del av utvecklingen och etablerandet av praxis kommer att ske EU-gemensamt.

Under 2018 har arbetet i EDPB främst haft fokus på policyutveckling. Styrelsen har under året beslutat om tre nya gemensamma vägledningar; om certifiering, tredjelandsöverföring samt om territoriellt tillämpningsområde för dataskyddsförordningen. Vidare har

Flödet i det gränsöverskridande operativa arbetet

1 Den dataskyddsmyndighet dit ett klagomål inkommer gör en första bedömning.

2 Ärendet läggs in i det gemensamma it-systemet.

3 Ansvarig tillsynsmyndighet utses.

4 Tillsyn genomförs av den ansvariga tillsynsmyndigheten, vid behov med bistånd av andra dataskyddsmyndigheter.

5 Berörda dataskyddsmyndigheter ges möjlighet att lämna synpunkter på utkast till beslut i ärendet.

6 Om den ansvariga tillsynsmyndigheten och de som lämnat bistånd eller synpunkter inte är överens om beslutet, kan ärendet eskaleras till den europeiska dataskyddsstyrelsen, EDPB.

EDPB yttrat sig över flera tillsynsmyndigheters utkast till förteckningar över kriterier för när en konsekvensbedömning ska genomföras i gränsöverskridande ärenden. Syftet är att samma regler för konsekvensbedömning ska gälla inom EU för gränsöverskridande personuppgiftsbehandling. EDPB har bland annat godkänt den förteckning som Datainspektionen tagit fram.

Ett omfattande arbete har under året också genomförts inom EDPB för att bygga upp strukturer, arbetsformer och it-stöd för att möjliggöra det operativa samarbetet i gränsöverskridande ärenden. Något konkret tillsynsärende har ännu inte eskalerats till EDPB. I slutet av verksamhetsåret 2018 hade cirka 300 gränsöverskridande ärenden rapporterats in som möjliga samarbetsärenden i det gemensamma it-systemet, vilket talar för att det gränsöverskridande operativa arbetet kan förväntas ta ordentlig fart under 2019.

Datainspektionen höjer ambitionsnivån i EU-samarbetet

För att få genomslag för den svenska rättstraditionen har Datainspektionen under 2018 tagit en mer framträdande roll i EU-samarbetet än tidigare. Arbetet i EDPB är intensivt. Under 2018 genomfördes fram till och med 24 maj tre möten i den tidigare rådgivande samman slutningen av dataskyddschefer (den så kallade Artikel 29-gruppen) och efter den 25 maj fem möten i den nya dataskyddsstyrelsen EDPB. Därutöver hölls totalt 30 möten i olika underarbetsgrupper under året. Datainspektionen ingick under året i 10 av 12 arbetsgrupper, och har haft rollen som medrapportör i de grupper som behandlar frågor om kamerabevakning respektive sociala medier. Datainspektionen har också tagit på sig rollen som huvudrapportör i ett arbete som ska bedrivas under 2019 med att uppdatera en vägledning om gränsdragningen mellan personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden, då frågan är central och föranleder många frågor från såväl privata som offentliga verksamheter i Sverige.

För att skapa förutsättningar för att ta en ännu mer drivande roll i EU-samarbetet har Datainspektionen under hösten 2018 bildat ett nytt EU-sekretariat och förstärkt bemanningen från en till fyra heltidstjänster. Under kommande år fortsätter myndigheten utveckla strategin i det internationella arbetet med tydliga fokusområden, positioner och arbetsformer. Datainspektionen har ambitionen att delta i samtliga arbetsgrupper inom EDPB, ha fler uppdrag som rapportör och ta en drivande roll i styrelsearbetet.

Nordisk samverkan fördjupas och intensifieras

Dataskyddsmyndigheterna i Norden har sedan länge ett nära samarbete, men under 2018 har samverkan fördjupats genom antagandet av en gemensam deklaration med ett antal överenskomna samarbetsåtgärder. Den så kallade Köpenhamnsdeklarationen antogs vid ett nordiskt dataskyddsmöte i maj, med bland annat cheferna för dataskyddsmyndigheterna i Sverige, Danmark, Norge, Finland, Åland och Island på plats. I deklarationen enades de nordiska myndigheterna bland annat om att i samtliga länder inrikta den första granskningen utifrån dataskyddsförordningen på att företag och myndigheter som är skyldiga att utse dataskyddsombud gjort det.

Datainspektionen är Sveriges tillsynsmyndighet för EU-gemensamma it-system

Inom EU-samarbetet finns ett antal gemensamma it-system där medlemsländerna registrerar personuppgifter för olika ändamål. Datainspektionen är nationell tillsynsmyndighet för hur personuppgifter hanteras i flera av dessa it-system och ska kontrollera att behandlingen i den svenska delen av systemen genomförs på ett korrekt sätt. Det handlar om Schengens informationssystem (SIS), Visa Information System (VIS) och Eurodac. För att samordna tillsynen träffar Datainspektionen företrädare för övriga europeiska dataskyddsmyndigheter ett par gånger om året.

Global samverkan i dataskyddsfrågor

Även utanför EU pågår ett livaktigt samarbete inom dataskydd och integritetsfrågor. Sedan 40 år tillbaka samlar det internationella dataskyddsmötet The International Conference of data Protection and Privacy Commissioners, ICDPPC, deltagare från ett stort antal länder världen över.

Datainspektionen ingår som en av drygt 120 organisationer i det globala nätverket som förutom den årliga konferensen även arbetar för att till exempel ta fram gemensamma resolutioner. Vid den årliga konferensen 2018 antogs bland annat en resolution med vägledande principer för den fortsatta utvecklingen av artificiell intelligens samt en resolution om lärplattformar i skolor.

Knutet till ICDPPC finns också den så kallade Berlingruppen, en internationell arbetsgrupp som två gånger om året arrangerar konferenser med fokus på dataskydd och teknikutveckling. Datainspektionen deltog under 2018 i vårens möte i Prag som bland annat hade artificiell intelligens, smarta städer, uppkopplade hem samt röststyrning på dagordningen.

Nya arbetsuppgifter enligt dataskyddsförordningen och brottsdatalagen

Genom dataskyddsförordningen och brottsdatalagen har Datainspektionen fått ett stort antal nya eller utökade arbetsuppgifter. De nya arbetsuppgifterna kan delas in i två grupper av olika karaktär. För det första finns en rad olika ärendetyper som under 2018 inte varit så många till antalet, men där varje enskilt ärende kräver ett omfattande utredningsarbete och ofta internationell samverkan. Hit hör till exempel uppdragen att godkänna så kallade bindande företagsbestämmelser och att hantera förhandssamråd.

För det andra rör det sig om nya typer av ärenden med stora volymer i inflödet, men där handläggningen är förhållandevis enkel och på sikt kommer att kunna effektiviseras med automatisering. Hit hör till exempel uppdragen att ta emot anmälningar om vem som är dataskyddsombud i olika verksamheter och att hantera anmälningar om personuppgiftsincidenter. Enbart i dessa två kategorier har Datainspektionen under 2018 tagit emot nästan 10 000 ärenden.

Ärendehantering för personuppgiftsincidenter och anmälningar av dataskyddsombud har i stora delar varit manuell, vilket medfört att kvalitet, effektivitet och resurser till andra uppgifter i verksamheten påverkats negativt.

Det finns flera skäl till att driftsättningen av de planerade e-tjänsterna och automatiseringen av vissa processer försenats. Den ursprungliga tidsplanen var snäv och driftsättningen har fått skjutas fram när säkerhetsrelaterade sårbarheter i den tilltänkta lösningen identifierats. I slutet av året visade sig den tilltänkta lösningen inte kunna tillhandahålla viss kritisk funktionalitet, varför Datainspektionen beslutade att ta ett omtag med de för verksamheten viktiga e-tjänsterna. Arbetet med att driftsätta e-tjänster och automatisera vissa delar av ärendehantering kommer att ha fortsatt hög prioritet under 2019.

Dataskyddsombud ska anmälas till Datainspektionen

Verksamheter som behandlar personuppgifter är i vissa fall skyldiga att utse ett dataskyddsombud och att anmäla till Datainspektionen vem som utsetts och ange kontaktuppgifter till denne. Under 2018 fick Datainspektionen i totalt 7 620 sådana anmälningar.¹⁰ Särskilt

10. Det är viktigt att poängtera att antalet inkomna anmälningar inte säger något om hur många verksamheter som har ett dataskyddsombud, bland annat eftersom ett stort antal verksamheter under året har uppdaterat kontaktuppgifterna till dataskyddsombud och detta registrerats som separata ärenden.

under perioden maj – juni skapade det en arbetstopp med stora balanseringar i registreringen av kontaktuppgifter till dataskyddsombud, som dock arbetades ned under sommaren.

Tabell 10: Anmällda DSO

	2018
Antal inkomna anmälningar om dataskyddsombud	7 620

Under 2018 har Datainspektionen prioriterat den lagstadgade arbetsuppgiften att ta emot och registrera kontaktuppgifter till dataskyddsombuden. Dataskyddsombuden är en nyckelfunktion i arbetet med att utveckla samhällets integritetsskydd. Under kommande verksamhetsår avser Datainspektionen att utveckla stödet till dataskyddsombuden ytterligare.

Personuppgiftsincidenter ska anmälas till Datainspektionen

Ytterligare en ny arbetsuppgift som Datainspektionen fick genom dataskyddsförordningen och brottsdatalagen är att hantera anmälningar om personuppgiftsincidenter. En personuppgiftsincident innebär till exempel att uppgifter om en eller flera registrerade personer har kommit i orätta händer, blivit förstörda eller gått förlorade på annat sätt. Det kan handla om allt ifrån att datorer förlorats eller stulits, känsliga personuppgifter har skickats till fel mottagare eller att stora mängder personuppgifter läckt ut genom ett angrepp utifrån. Om en incident inträffat och det är troligt att de registrerade utsätts för risker är alla verksamheter skyldiga att anmäla incidenten till Datainspektionen inom 72 timmar. Riskerna för den enskilde kan röra till exempel diskriminering, identitetsstöld, bedrägeri, ekonomisk förlust eller skadlig ryktesspridning.

Antalet anmälda personuppgiftsincidenter har ökat för varje månad under 2018 och totalt fick Datainspektionen in 2 262 incidentanmälningar under året. Av dessa kommer endast fyra från myndigheter som lyder under brottsdatalagen. Datainspektionens bedömning är att antalet anmälda incidenter utifrån brottsdatalagen är anmärkningsvärt lågt.

Samtliga anmälda incidenter har bedömts, bland annat utifrån vilka åtgärder verksamheten vidtagit med anledning av incidenten och om de registrerade har informerats om det inträffade. Datainspektionen har under året inte inlett någon tillsyn med anledning av en anmäld personuppgiftsincident.

Bild 7: Rapporterade personuppgiftsincidenter 2018. Vilket verksamhetsområde?

Bild 8: Rapporterade personuppgiftsincidenter 2018. Varför inträffade incidenten?

Intresset för vilken typ av incidenter som anmälts och av vem har varit stort, och Datainspektionen har varje vecka fått in och handlagt ett flertal begäran om utlämnande av allmän handling avseende stora mängder incidentanmälningar. Under större delen av året sedan dataskyddsreformen infördes i maj 2018 har samtliga incidentanmälningar begärts ut, vilket har krävt en omfattande hantering och sekretessprövning av ärendena. Detta har medfört att resurser från upplysningstjänsten har tagits i anspråk för uppgiften, vilket lett till balanser där.

Omkring en fjärdedel av de anmälda personuppgiftsincidenterna kommer från banker, försäkringsbolag eller andra delar av den finansiella sektorn. Att en bransch eller organisation anmäler många personuppgiftsincidenter behöver dock inte nödvändigtvis vara en indikation på bristande säkerhetsrutiner, i många fall

kan det tvärtom tyda på god förmåga att upptäcka och rapportera personuppgiftsincidenter.

Den vanligaste typen av anmälda personuppgiftsincidenter handlar om felskickade brev, vilket oftast förklaras av den mänskliga faktorn. I 14 procent av fallen uppgav anmälaren att incidenten berodde på ett antagonistiskt angrepp, till exempel genom en stöld eller phishing-attack.

Tabell 11: Personuppgiftsincidenter

	2018
Antal inkomna anmälningar om personuppgiftsincidenter enligt GDPR	2 258
Antal inkomna anmälningar om personuppgiftsincidenter enligt BdL	4

Det finns stor potential i att utveckla arbetet med personuppgiftsincidenter. En viktig del av det fortsatta arbetet är att med incidentrapporteringen som grund ta fram information som kan ge vägledning till företag, myndigheter och organisationer. Genom att sprida kunskap om varför personuppgiftsincidenter inträffar, var riskerna är störst och vilka förebyggande åtgärder som kan vidtas kan Datainspektionen bidra till att förebygga ytterligare incidenter eller minska de negativa konsekvenserna av framtida incidenter.

Andra prioriteringar i det fortsatta utvecklingsarbetet handlar om förbättrat stöd kring hanteringen av incidenter för att stärka anmälarens möjligheter att skademinimera snabbt och effektivt. Datainspektionen kommer också att utveckla arbetet med att vidta åtgärder när incidenter inte hanterats på ett korrekt och lämpligt sätt.

Incidenter som berör Sveriges säkerhet eller annan säkerhetskänslig verksamhet omfattas inte av skyldigheten att anmäla personuppgiftsincidenter till Datainspektionen. Som ett led i Datainspektionens interna informationssäkerhetsarbete har myndigheten genomfört en säkerhetsskyddsanalys inför kommande digitalisering av incidentanmälningarna. Arbetet kommer att fortsätta under 2019.

Laglighetskontroller – Datainspektionen kontrollerar att brottsbekämpande myndigheter behandlar personuppgifter på ett lagenligt sätt

Datainspektionen kan genomföra tillsyn vid brottsbekämpande myndigheter precis som i övriga delar av samhället. Ett annat sätt att kontrollera att de brottsbekämpande myndigheterna behandlar personuppgifter på ett författningsenligt sätt är via så kallade laglighetskontroller – en ny arbetsuppgift för Datainspektionen i och med att brottsdatalagen började gälla den 1 augusti 2018.

Privatpersoner som till exempel begärt ett registerutdrag från en brottsbekämpande myndighet och fått beskedet att de inte kan få ut någon information kan vända sig till Datainspektionen och begära en laglighetskontroll. Vid kontrollen granskar Datainspektionen

om myndigheten behandlar personuppgifterna om den enskilde på ett lagenligt sätt. Den enskilde får därefter ett besked om att kontrollen utförts, även om Datainspektionen på grund av sekretess oftast är förhindrad att ge besked om det faktiskt finns någon information om den enskilde hos den aktuella myndigheten. Att genomföra laglighetskontrollen förutsätter ofta att Datainspektionen gör kontrollen på plats hos den brottsbekämpande myndigheten. Uppgiften kan därför framöver komma att bli resurskrävande.

Tabell 12: Laglighetskontroller

	2018
Antal inkomna begäran om laglighetskontroll	10
Antal avslutade begäran om laglighetskontroll	0

Konsekvensbedömningar och förhandssamråd

Om en behandling av personuppgifter sannolikt leder till hög risk för de registrerades fri- och rättigheter måste den ansvariga verksamheten enligt dataskyddsförordningen göra en konsekvensbedömning. Eftersom kravet på konsekvensbedömning gäller om risken för de enskilda är hög är första steget att göra en riskanalys. Exempel på behandlingar som innebär en hög risk kan vara vissa fall när verksamheter använder automatiskt beslutsfattande som grundar sig på profilering, när verksamheter behandlar uppgifter om lagöverträdelse eller om behandlingen innehåller känsliga personuppgifter om till exempel hälsa, religion, politisk uppfattning eller etniskt ursprung i stor omfattning.

Många verksamheter har upplevt att det är svårt att veta när kravet på konsekvensbedömning gäller. Datainspektionen har under 2018 tagit fram ett antal kriterier för när konsekvensbedömningar ska genomföras.

Om en verksamhet genomför en konsekvensbedömning och kommer fram till att det inte går att begränsa risken för de enskilda så att risken inte längre är hög, är verksamheten skyldig att begära ett förhandssamråd med Datainspektionen innan behandlingen påbörjas. Ett förhandssamråd kan till exempel vara aktuellt om riskerna inte kan begränsas tillräckligt genom åtgärder som är rimliga utifrån tillgänglig teknik och kostnader. Om Datainspektionen bedömer att personuppgiftsbehandlingen strider mot förordningen kan verksamheten få vägledning om hur de kan gå vidare. Datainspektionen har även möjlighet att förbjuda en behandling.

För brottsbekämpande myndigheter är kraven på konsekvensbedömning och förhandssamråd mer omfattande. Enligt brottsdatalogen krävs en konsekvensbedömning bland annat varje gång en brottsbekämpande myndighet påbörjar en ny typ av personuppgiftsbehandling. Om konsekvensbedömningen visar att det finns särskilda integritetsrisker med behandlingen ska myndigheten begära ett förhandssamråd hos Datainspektionen innan behandlingen påbörjas.

Förhandssamråden har under 2018 varit begränsade till antalet, men är ofta komplexa. I flera av de ärenden som kommit in har det krävts kompletteringar, varför handläggningen dragit ut på tiden.

Tabell 13: Förhandssamråd

	2018
Antal inkomna begäran om förhandssamråd utifrån GDPR	7
Antal avslutade begäran om förhandssamråd utifrån GDPR	4
Antal inkomna begäran om förhandssamråd utifrån BDL	2
Antal avslutade begäran om förhandssamråd utifrån BDL	1

Uppförandekoder och kriterier för ackreditering

En uppförandekod är enligt dataskyddsförordningen en uppsättning riktlinjer som syftar till att bidra till att de företag eller organisationer som har anslutit sig till koden tillämpar dataskyddsreglerna korrekt. Det är branschorganisationer eller intresseorganisationer som kan ta fram uppförandekoder, vilket kan ske till exempel för att fastställa tillvägagångssätt för en viss sorts personuppgiftsbehandling som är vanlig i en specifik bransch.

Innan en uppförandekod kan användas måste den godkännas av Datainspektionen. Myndigheten har under året deltagit i arbetet med att ta fram en EU-gemensam vägledning för uppförandekoder. Även om det i och för sig har varit möjligt att begära godkännande av Datainspektionen redan nu avvaktar de flesta branschorganisationer den EU-gemensamma vägledningen.

Datainspektionen har inte godkänt några uppförandekoder under 2018. Att godkänna uppförandekoder kommer på sikt att bli en omfattande uppgift för Datainspektionen.

Tabell 14: Uppförandekoder

	2018
Antal inkomna uppförandekoder	3
Antal avslutade ärenden om uppförandekoder	0

Enligt dataskyddsförordningen är det också möjligt för verksamheter att certifiera sig hos vissa ackrediterade certifieringsorgan som ett sätt för personuppgiftsansvariga eller biträden att visa att de behandlar personuppgifter i enlighet med förordningen.

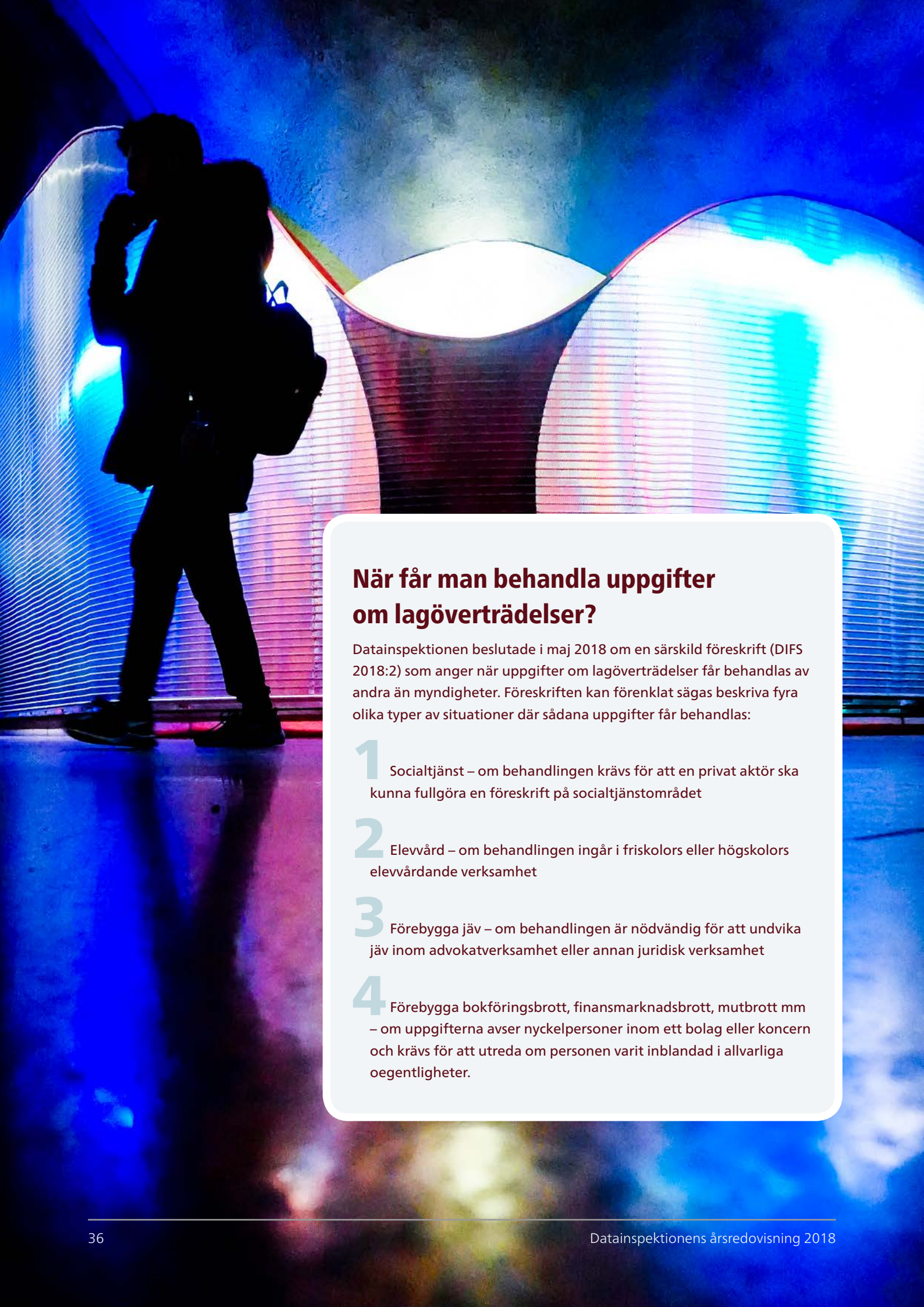
I Sverige kommer det nationella ackrediteringsorganet Swedac vara de som beslutar vem som får utfärda dessa certifieringar. Dock ska kriterier för sådan ackreditering tas fram av Datainspektionen. Även arbetet med att ta fram ackrediteringskriterier kommer att vara en omfattande arbetsuppgift för Datainspektionen, och kräva grundliga rättsliga analyser. Under 2018 har arbetet påbörjats genom att Datainspektionen medverkat i en EU-gemensam arbetsgrupp för att lägga en gemensam grund för arbetet.

Tillstånd att föra över personuppgifter till ett land utanför EU

Genom dataskyddsförordningen har alla EU:s medlemsstater ett likvärdigt skydd för personuppgifter och personlig integritet. Därför kan personuppgifter föras över fritt inom detta område utan begränsningar. Utanför EU däremot finns inga generella regler som ger motsvarande garantier. Dataskyddsförordningen innehåller därför regler om under vilka förutsättningar det är tillåtet att föra över personuppgifter till länder utanför EU, så kallad tredjelandsöverföring.

Personuppgifter får till exempel överföras till ett land utanför EU om verksamheten omges av tillräckliga och lämpliga skyddsåtgärder. En typ av sådana skyddsåtgärder kan vara att upprätta bindande företagsbestämmelser (Binding Corporate Rules, BCR). Det är regler som en företagskoncern med bolag i flera olika länder kan ta fram för att reglera hur behandling av personuppgifter inom koncernen får ske.

Bindande företagsbestämmelser måste godkännas av Datainspektionen eller någon annan tillsynsmyndighet i EU. Under 2018 har Datainspektionen fått in 26 ärenden där verksamheter vill få sina bindande företagsbestämmelser godkända. I en del av dessa ärenden är det en annan dataskyddsmyndighet i Europa som leder ärendet och Datainspektionen bistår.

När får man behandla uppgifter om lagöverträdelser?

Datainspektionen beslutade i maj 2018 om en särskild föreskrift (DIFS 2018:2) som anger när uppgifter om lagöverträdelser får behandlas av andra än myndigheter. Föreskriften kan förenklat sägas beskriva fyra olika typer av situationer där sådana uppgifter får behandlas:

- 1** Socialtjänst – om behandlingen krävs för att en privat aktör ska kunna fullgöra en föreskrift på socialtjänstområdet
- 2** Elevvård – om behandlingen ingår i friskolors eller högskolors elevvårdande verksamhet
- 3** Förebygga jäv – om behandlingen är nödvändig för att undvika jäv inom advokatverksamhet eller annan juridisk verksamhet
- 4** Förebygga bokföringsbrott, finansmarknadsbrott, mutbrott mm – om uppgifterna avser nyckelpersoner inom ett bolag eller koncern och krävs för att utreda om personen varit inblandad i allvarliga oegentligheter.

Ärenden om bindande företagsbestämmelser är komplexa. Enligt dataskyddsförordningen måste Datainspektionen begära yttrande från den Europeiska dataskyddsstyrelsen innan myndigheten godkänner bindande företagsbestämmelser. På motsvarande sätt ska Datainspektionen yttra sig över andra medlemsstaters samrådsärenden.

Även utan bindande företagsbestämmelser kan verksamheter under vissa reglerade omständigheter få särskilt tillstånd från Datainspektionen att överföra personuppgifter till ett land utanför EU. Sådana ansökningar om tillstånd kräver också att Datainspektionen inhämtar yttrande från den Europeiska dataskyddsstyrelsen. En sådan ansökan har inkommit till Datainspektionen under 2018.

Tabell 15: BCR och tillstånd tredjelandsoverföring

	2018
Antal inkomna bindande företagsbestämmelser (BCR)	26
Antal avslutade ärenden om bindande företagsbestämmelser (BCR)	17
Antal inkomna ansökningar om tillstånd för tredjelandsoverföring	1
Antal avslutade ansökningar om tillstånd för tredjelandsoverföring	0

Tillstånd att behandla uppgifter om lagöverträdelser

Personuppgifter som rör lagöverträdelser, till exempel att en person har begått ett brott eller blivit dömd i domstol, är inte känsliga personuppgifter i dataskyddsförordningens mening men de har ändå ett starkt skydd. Huvudregeln i dataskyddsförordningen är att enbart myndigheter får behandla personuppgifter om lagöverträdelser.

I en förordning med kompletterande bestämmelser till dataskyddsförordningen har regeringen infört generella bestämmelser som tillåter andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelser. Samtidigt har regeringen bemyndigat Datainspektionen att besluta om tillstånd till verksamheter att behandla sådana uppgifter och utfärda generella föreskrifter.

För att inte verksamheter ska behöva söka tillstånd i varje enskilt fall beslutade Datainspektionen i maj 2018 en föreskrift som, vid sidan av regeringens föreskrifter, beskriver ytterligare typiska situationer där uppgifter om lagöverträdelser får behandlas.

Under 2018 fick Datainspektionen in 40 begäran om tillstånd att hantera uppgifter om lagöverträdelser. Frågan är uppmärksammas och ett par verksamheter har under året träffat Datainspektionen för samråd då önskemålet är starkt om att uppgifter om lagöverträdelser bör få behandlas betydligt mer fritt än vad föreskriften medger.

Tabell 16: Tillstånd uppgiftsbehandling lagöverträdelser

	2018
Antal inkomna ansökningar om tillstånd att behandla uppgifter om lagöverträdelser	40
Antal avslutade ansökningar om tillstånd att behandla uppgifter om lagöverträdelser	1

Utökat uppdrag inom kamerabevakningsområdet

I och med den nya kamerabevakningslagen fick Datainspektionen ett kraftigt utökat uppdrag på området. Kamerabevakningen kan förväntas öka på grund av teknikutvecklingen och att färre aktörer enligt det nya regelverket behöver ansöka om tillstånd för kamerabevakning. Efterfrågan på information om kamerabevakning är hög och många frågor till Datainspektionens upplysningstjänst och klagomål rör kamerabevakning.

Datainspektionen har under 2018 påbörjat uppbyggnaden av en ny organisation för att hantera såväl tillstånd som tillsyn avseende kamerabevakning. Nya medarbetare har rekryterats och utbildats och rutiner och arbetssätt har utformats.

Myndigheten har också tagit fram ny vägledande information om kamerabevakning och hållit ett flertal utbildningar och föreläsningar.

En komplicerande faktor i arbetet har varit att utökningen av Datainspektionens uppdrag avseende kamerabevakning under året skett utan utökning av anslaget.¹¹ Myndigheten har därför behövt göra interna omfördelningar för att kunna förstärka med medarbetare och bygga upp verksamheten med att meddela tillstånd och genomföra det utökade tillsynsuppdraget avseende kamerabevakning.

11. I regleringsbrevet för 2019 tillförs Datainspektionen 5,7 miljoner i utökat anslag, vilket utgör en mindre del av de cirka 20 mkr som föreslogs i regeringens proposition på området. Prop. 2017/18: 231.

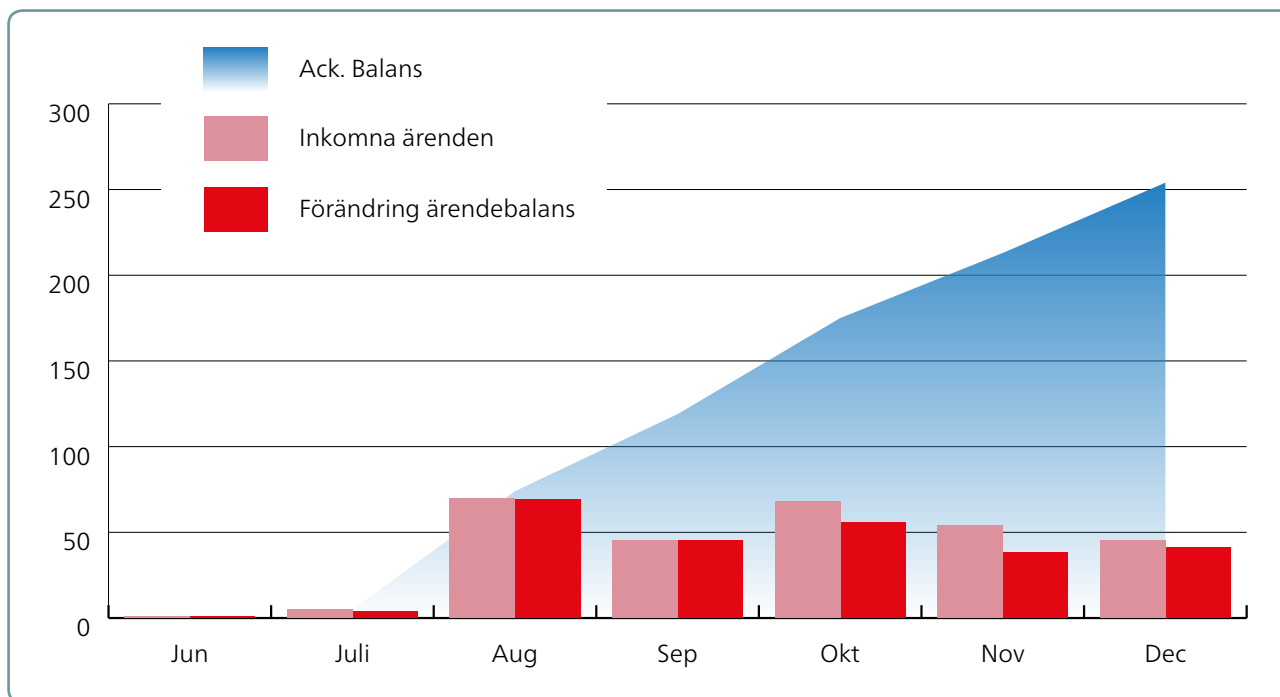

Bild 9: Kamerabevakningstillstånd KbL, per månad, inklusive övertagna ärenden från länsstyrelserna. Inkomna ärenden och förändring ärendebalans.

Samtidigt har det kraftigt ökade inflödet av ärenden som kan hänföras till dataskyddsförordningen medfört att Datainspektionen behövt hålla kameraorganisationen mindre än vad uppdraget krävt. Detta har fått konsekvenser främst för tillståndsverksamheten på området – men också för möjligheten att genomföra tillsyn i önskad omfattning.

Tillstånd för kamerabevakning – en ny arbetsuppgift från och med 1 augusti 2018

Den nya kamerabevakningslagen innebar en del förändringar för verksamheter som vill ha kamerabevakning. Den största förändringen är att vissa privata verksamheter inte längre behöver tillstånd för kamerabevakning. Det gäller verksamheter som inte utför en uppgift av allmänt intresse – till exempel butiker, banker och parkeringsgarage. Myndigheter och privata verksamheter som till exempel hälso- och sjukvård, skolor, samt kollektivtrafik, järnvägar och flyg anses däremot utföra verksamhet av allmänt intresse och behöver fortfarande tillstånd om de bevakar en plats dit allmänheten har tillträde.

Från och med den 1 augusti 2018 är det Datainspektionen som utfärdar tillstånd till kamerabevakning. Tidigare var länsstyrelserna tillståndsmyndighet – Datainspektionens uppdrag när det gäller kameratillstånd begränsades till att hantera överklaganden av länsstyrel-

sers beslut. Under året inkom 32 överklaganden. Totalt inkom 241 tillståndsansökningar.

Myndigheten har haft en ambition att hantera de mest prioriterade frågorna på kameraområdet och avgjorde ett 30-tal tillståndsärenden under hösten. Uppgiften är ny för Datainspektionen och kunskapen om tillståndsprövsprocessen har behövt byggas upp. Många gånger behövs kompletteringar i ärendena. Myndigheten tog också över 47 äldre ärenden från länsstyrelserna som inte var avgjorda. Detta har lett till långa handläggningstider och att balanser har byggts upp. Omkring 250 ansökningar om tillstånd var under beredning vid årsskiftet.

Uppgiften att meddela tillstånd togs över den 1 augusti 2018. Flödet av nya ansökningar om tillstånd synes vara relativt konstant. Myndigheten har också fått indikationer på att antalet ansökningar om tillstånd kommer att öka under 2019 i takt med att ny praxis bildas. Bedömningen är därför att antalet ärenden kommer att öka väsentligt under 2019. Möjligheterna att genomföra uppdraget förutsätter att tillräckliga resurser kan avdelas för uppdraget. Hanteringen av ansökningar om kameratillstånd behöver prioriteras under 2019 för att ge verksamheter med samhällsviktiga uppdrag möjligheter att genomföra sina respektive uppdrag på ett rättssäkert och effektivt sätt.

I tabellen nedan redovisas såväl överklaganden av länsstyrelserns beslut, antal övertagna tillstånds-

sökningar från länsstyrelserna samt ansökningar om tillstånd som inkommit till Datainspektionen utifrån den nya kamerabevakningslagen.

Tabell 17: Kameratillstånd

	2018	2017	2016
Antal överklaganden av länsstyrelserns tillståndsbeslut	32	12	60
Antal övertagna tillståndsansökningar från länsstyrelser	47	–	–
Antal inkomna ansökningar om tillstånd utifrån KbL	241	–	–
Antal avslutade ansökningar om tillstånd totalt	34	–	–

Tillsyn av kamerabevakning

Genom kamerabevakningslagen, brottsdatalogen och dataskyddsförordningen är Datainspektionen ensam tillsynsmyndighet för kamerabevakning i Sverige. Tidigare har delar av tillsynsansvaret legat på länsstyrelserna. Under 2018 har Datainspektionen därför genomfört tillsyn både utifrån den tidigare *kameraövervakningslagen*, och utifrån den nya *kamerabevakningslagen*.

Drygt 100 klagomål avseende kamerabevakning har inkommit under 2018¹². Trots en resursknapp kameraorganisation har Datainspektionen prioriterat att inleda tillsyn i några fall på områden som varit vanligt förekommande i klagomål, berör många människor eller innebär särskilt allvarliga intrång i den personliga integriteten. Bland annat har tillsyn inletts avseende SL-kontrollanters kroppskameror, kamerabevakning i brandstationers omklädningsrum och privatpersoners kamerabevakning av sina grannar. Ingen av tillsynerna hade vid årets slut avslutats.

12. Klagomålen om kamerabevakning rör rättigheter som regleras även i dataskyddsförordningen och redovisas därför i tabell nr 6 som klagomål GDPR.

Tabell 18: Kameratillsyn

	2018	2017	2016
Övertagna tillsynsärenden från Länsstyrelser	21	–	–
Antal avslutade tillsynsärenden av dem som överlämnats från Länsstyrelser	5	–	–
Antal inledda tillsynsärenden avseende kamerabevakning	12	–	–
Antal avslutade tillsynsärenden enligt KbL	0	–	–

Inkasso och kreditupplysningsverksamheten

Arbetet med att förbereda och genomföra de uppgifter som följer av dataskyddsreformen och ändringarna inom kamerabevakningsområdet har under 2018 tagit den absoluta lejonparten av myndighetens resurser. Uppdraget att säkerställa att god sed iakttas i inkasso- och kreditupplysningsverksamhet har, liksom 2017, fått stå tillbaka under året och de mest angelägna frågorna prioriterats, till exempel när Datainspektionen fått indikationer på mer systematiska och allvarliga brister.

Tillsyn och tillstånd avseende kreditupplysningsföretag

Datainspektionens genomför tillsyn och utfärdar tillstånd för företag som bedriver kreditupplysningsverksamhet. Myndigheten tar också emot klagomål och svarar på frågor som rör kreditupplysningsverksamhet.

Kreditupplysningsföretag samlar in uppgifter om enskilda personers ekonomiska och personliga förhållanden samt om företags ekonomiska förhållanden. Kreditupplysningslagen ska dels skydda de registrerades personliga integritet, dels bidra till en effektiv kreditupplysning. Vissa ändringar i kreditupplysningslagen trädde i kraft den 25 maj 2018 i samband med att kreditupplysningslagen anpassades till GDPR.

Två viktiga delar i kreditupplysningslagen innebär att den som beställer en kreditupplysning om en privatperson måste ha ett legitimt behov av upplysningen och att den person som uppgifterna rör har rätt att bli informerad om att de lämnats ut. Informationen sker genom

Många människor blir inte informerade när det lämnas ut kreditupplysningar om dem

Kreditupplysningslagen har luckor som gör att integritetsskyddet är delvis tandlöst. Företag som driver kreditupplysningsverksamhet kan komma undan kraven på legitimt behov och kreditupplysningskopia genom att lämna ut kreditupplysningar via digitala upptagningar som regleras i yttrandefrihetsgrundlagen, till exempel på usb-minnen. Kreditupplysningsföretag kan därmed sätta flera av de integritetsskyddande reglerna i kreditupplysningslagen ur spel.

Datainspektionens bedömning är att de skärpningar som gjordes av integritetsskyddet i kreditupplysningslagen år 2011 inte fått avsedd effekt. Lagstiftningen skulle behöva vara teknikneutral för att säkerställa att alla människor blir informerade på det sätt de har rätt till enligt kreditupplysningslagen.

att det samtidigt som uppgifterna lämnas ut skickas en kreditupplysningskopia till den som uppgifterna avser.

Under 2018 har Datainspektionen prioriterat det löpande arbetet med att hantera tillstånd och klagomål. I dagsläget finns cirka 15 aktörer som har Datainspektionens tillstånd att bedriva kreditupplysningsverksamhet. Ett par tillsyner har också inletts under 2018. I statistiken har antalet inkomna klagomål rörande kreditupplysning ökat väsentligt, men Datainspektionens bedömning är att det sannolikt inte rör sig om någon större reell ökning utan beror förändrade registreringsrutiner. Ett stort antal frågor inkom dock som rörde kreditupplysningsområdet.

Tabell 19: Kreditupplysning

	2018	2017	2016
Antal inledda tillsyner Kreditupplysning	2	1	4
Antal avslutade tillsyner kreditupplysning	2	0	11
Antal inkomna klagomål kreditupplysning	94	29	19
Antal avslutade klagomål enligt kreditupplysningslagen	81	23	18
Antal inkomna tillståndsansökningar för kreditupplysning	5	4	5
Antal avslutade tillståndsansökningar kreditupplysningslagen	5	5	6
Antal inkomna förfrågningar om kreditupplysning	258	–	–
Antal avslutade förfrågningar om kreditupplysning	229	–	–

Tillsyn och tillstånd avseende inkassoföretag

Datainspektionen ansvarar även för tillsyn och utfärdar tillstånd för företag som bedriver inkassoverksamhet. Myndigheten tar också emot klagomål och svarar varje dag på frågor som rör sådan verksamhet.

Under 2018 har beslut fattats i fem tillsynsärenden som rör inkassoföretag. Nedgången jämfört med tidigare år är dels ett resultat av en prioritering till

förmån för arbetet med dataskyddsförordningen, men också av att Datainspektionen inte fått indikationer på några mer systematiska och allvarliga brister på inkassoområdet.

Datainspektionen har prioriterat det löpande arbetet med att hantera tillstånd och klagomål för inkassoverksamhet. I förebyggande syfte, samt för att bidra till det övergripande målet om god sed i inkassoverksamhet, har Datainspektionen också genom den förstärkning som under året skett i myndighetens upplysningstjänst kunnat bidra till att i större utsträckning ge stöd till gäldenärer om vilka regler som gäller så att de själva ska kunna tillvarata sina rättigheter. Datainspektionen har också via branschorganisationen på inkassoområdet genomfört utbildningar om god inkassosed för nya inkassohandläggare.

Tabell 20: Inkasso

	2018	2017	2016
Antal inledda tillsyner	3	10	33
Antal avslutade tillsyner	5	11	40
Antal inkomna klagomål avseende Inkasso	278	84	103
Antal avslutade klagomål avseende inkasso*	241	81	111
Antal inkomna tillståndsansökningar för inkasso	26	37	34
Antal avslutade tillståndsansökningar inkasso	26	37	44
Antal inkomna förfrågningar om inkasso	298	–	–
Antal avslutade förfrågningar om inkasso	276	47	58

*Under 2016 och 2017 diariefördes inte alla enklare förfrågningar varför statistiken inte är heltäckande.

Datainspektionens tillsyns- och tillståndsansvar omfattar inte de inkassoföretag som står under tillsyn av Finansinspektionen. När inkassolagen trädde i kraft 1973 var det få företag som omfattades av Finansinspektionens tillsyn på inkassoområdet. Med åren har dock Finansinspektionens tillsynsområde på inkassoområdet utvidgats. Eftersom utvecklingen går mot att inkassoföretag utökar sin verksamhet till att omfatta även kreditgivning har många av de stora inkassobolagen

Delat ansvar försvårar tillsyn på inkassoområdet

Datainspektionens uppfattning är att det delade tillsynsansvaret med Finansinspektionen försvårar praxisutvecklingen på inkassoområdet. I november 2017 skrev Datainspektionen till regeringen och föreslog att tillsyns- och tillståndsuppdraget för inkasso flyttas från Datainspektionen, i första hand till Finansinspektionen.

kommit att omfattas av Finansinspektionens tillsyn. I praktiken har detta fått till följd att färre och färre av de stora inkassobolagen omfattas av Datainspektionens tillstånd och tillsyn och att en övervägande del av de bolag som har Datainspektionens tillstånd och omfattas av vår tillsyn är mindre inkassoföretag. Inkassolagens regler fokuserar också på andra frågor än enskildas personliga integritet, och är därför något av en udda fågel i förhållande till Datainspektionens huvuduppgifter.

Vid utgången av 2018 fanns cirka 200 aktörer som har Datainspektionens tillstånd att bedriva inkassoverksamhet och omfattas av myndighetens tillsynsansvar. De allra flesta är mycket små. Datainspektionen meddelar tidsbegränsade tillstånd och tillståndshantering inom inkasso inkluderar både nya och förnyade tillstånd.

I statistiken har antalet klagomål som rör inkassoverksamhet ökat kraftigt. Datainspektionens bedömning är att det inte handlar om någon större reell ökning utan om förändrade rutiner för uppföljning i samband med att myndigheten infört digital ärendehantering.

Många medborgare har frågor som rör inkassoverksamhet. De flesta frågor handlar om vad man ska göra om man fått ett inkassokrav och vad som gäller till exempel när man har invändningar mot inkassokravet, tidsfrister eller vilka avgifter bolagen får ta ut. Datainspektionen svarar på frågor om inkasso i upplysnings-tjänsten. För att bidra till en generell kompetenshöjning om inkassoverksamhet har Datainspektionen under 2018 också hållit utbildning om inkasso för Konsumentverkets konsumentvägledare.

Kompetensförsörjning

Datainspektionens kompetensförsörjning har under 2018 dominerats av rekrytering och introduktion av ett stort antal nya medarbetare. Myndigheten hade vid årets slut 87 medarbetare, varav 49 rekryterats under året. Ett omfattande arbete har genomförts för att ta tillvara och överföra kompetens till nya medarbetare och samtidigt utveckla arbetsformer och processer, framför allt för nya uppgifter.

Myndighetens generaldirektör Lena Lindgren Schelin tillträdde den 1 mars 2018 och ytterligare ett antal nya chefer har börjat under året.

Det förändrade uppdraget, nya arbetsuppgifter och det stora antalet nyanställda innebär att transformationen av Datainspektionen på många sätt kan beskrivas som att bygga en ny myndighet. Under året har flera organisationsförändringar gjorts. En ny enhet har bildats för kommunikation och utåtriktad verksamhet och myndigheten har inrättat en stabsenhet med en analysfunktion samt ett nytt EU-sekretariat.

För att kunna sitta kvar i de befintliga lokalerna har myndigheten också gjort flera olika ombyggnationer och förtätningar av lokalerna och övergått till en aktivitetsbaserad arbetsmiljö. Arbetsbelastningen har

periodvis varit hög, inte minst för erfarna medarbetare. Att införandet av e-tjänster och automatisering av vissa processer försenats så att ärendehantering i delar varit manuell har bidragit ytterligare till arbetsbelastningen. Registraturen har förstärkts i flera omgångar under året.

Den snabba tillväxten och det intensiva förändringstempot har ofrånkomligen medfört viss växtvärk inom Datainspektionen. Myndighetens nya storlek har krävt nya arbetssätt och strukturer, ett anpassat stöd och ett utvecklat ledarskap. Under 2019 finns ett behov av att konsolidera myndigheten i dess nya utformning.

Trots den kraftiga tillväxten har det stora inflödet och ökade ärendebalanser utmanat organisationen. Eftersom rekryteringar skett löpande under hela året har många medarbetare bara arbetat på myndigheten några månader. Antalet årsarbetskrafter under året var 63 och årsmedeltalet för antal anställda 75. De utökade uppdragen har medfört att myndigheten under året löpande behövt göra interna omfördelningar och prioriteringar av resurserna.

Tabell 21: Antal anställda

	2018	2017	2016
Antal årsarbetskrafter	63	47	48
Antal anställda, årsmedeltal (inkl. tjänstlediga)	75	57	55

Satsning på utvecklat ledarskap och medarbetarskap

De förändrade förutsättningarna medför nya krav på ledarskapet inom Datainspektionen. Ett väl fungerande ledarskap och ledningsarbete är en framgångsfaktor för att myndigheten ska lyckas i sitt uppdrag och vara en attraktiv arbetsgivare. Myndigheten har därför under 2018 inlett en särskild satsning för att utveckla chefs- och ledarskapet.

En serie aktiviteter har genomförts för att ge Datainspektionens chefer goda förutsättningar att utöva ett tillitsbaserat chefs- och ledarskap. Fokus har legat på att utarbeta en gemensam ledningsfilosofi, tydliggöra chefsuppdraget och skapa utrymme för reflektion och dialog kring ledarskap. Samtliga chefer på myndigheten har tillsammans gått en chefsutbildning med teman som styrning och ledning i framtidens myndighet, coachande förhållningssätt, feedback och grupputveckling. Cheferna har också fått verktyg och stöd för att utveckla sitt personliga ledarskap och har erbjudits mentorer inom ramen för det myndighetsgemensamma mentorsprogram som Skatteverket samordnar.

Parallellt med satsningen på ledarskap har Datainspektionen påbörjat ett utvecklingsarbete kopplat till medarbetarskapet. Ambitionen är att bygga en stark intern kultur som bygger på tillit till alla medarbetares förmåga. Genom att delegera ansvar och skapa handlingsutrymme för medarbetare möjliggörs ett gemensamt ansvarstagande för verksamheten. Att alla myndighetens chefer och medarbetare tillsammans arbetat fram den nya visionen och värdegrunden har skapat en solid plattform för det fortsatta arbetet.

Kompetensförsörjning på kort sikt

Datainspektionen har genomfört en historisk rekryteringssatsning under 2018. Vid årets slut hade myndigheten 87 medarbetare, jämfört med 57 vid årets början. Inflödet av ansökningar har varit gott till utannonserade tjänster och bedömningen är att Datainspektionen ses som en attraktiv arbetsgivare. Faktorer som lockar många sökande är bland annat myndighetens samhällsviktiga uppdrag och tydliga koppling till mänskliga rättigheter, kombinationen av juridik och it, den starka EU-kopplingen samt att sakområdet och myndigheten är i en stark utvecklingsfas.

Arbetet med rekrytering av nya medarbetare har under året varit omfattande. Närmare 2 000 ansökningar till 49 utlysta tjänster har hanterats och ett par hundra intervjuer har genomförts. Eftersom den administrativa ärendehanteringens ännu inte är digitaliserad har hanteringen även här varit manuell.

Merparten av de som rekryterats är alltjämt jurister. För att möta det förändrade uppdraget har myndigheten under året strävat efter att rekrytera jurister med bredare kompetensprofil, till exempel processvana och erfarenhet av internationellt arbete. I ett antal juristrekryteringar har det tidigare obligatoriska kravet på tingsmeritering slopats, vilket lett till ett brett urval av sökanden. Könsfördelningen inom myndigheten har dock fortfarande en tyngdpunkt på kvinnor, 70 procent av de anställda var i december 2018 kvinnor och 30 procent män.

Under 2018 har Datainspektionen gjort kompetensförstärkningar inom flera områden, primärt till de nybildade enheterna. EU-kompetens, kommunikation och utåtriktad verksamhet, omvärldsanalys, strategisk styrning samt verksamhets- och organisationsutveckling har varit prioriterade områden där myndigheten gjort satsningar för att höja förmågan. Inom dessa områden har kompetens tillförts genom såväl rekryteringar som externa konsulter. Även flera breda kompetensutvecklingsinsatser har genomförts inom prioriterade områden, bland annat avseende juridisk engelska, förvaltningslagen, klarspråk samt ledarskap och tillitsbaserad styrning.

Den kraftiga tillväxten under året har medfört nya krav på de administrativa stödfunktionerna. Datainspektionen har under 2018 därför rekryterat bland annat flera nyckelroller som behövs för den fortsatta digitaliseringen av myndigheten och inrättat en HR-funktion.

Att behålla kompetens inom Datainspektionen har periodvis varit en utmaning. Införandet av dataskyddsförordningen har gjort dataskyddskompetens mycket eftertraktad och särskilt i början av året uppvaktade och rekryterade andra organisationer Datainspektionens medarbetare. Det är positivt att medarbetare med djup kompetens inom dataskydd och integritetsfrågor efter en tid på Datainspektionen går vidare till viktiga roller i privat och offentlig sektor. Samtidigt medför det särskilda utmaningar för myndigheten. Sannolikt är detta en situation Datainspektionen kommer att behöva vänja sig vid och ha strategier för att hantera. Under 2018 gick 19 medarbetare över till annan verksamhet. Motsvarande siffra för år 2017 var 8 medarbetare

En ny lönebild – en förutsättning för att kunna rekrytera och behålla kompetens

Marknadens ökade efterfrågan på dataskyddskompetens får konsekvenser på lönebild. Under våren 2018 gjorde Datainspektionen en genomgripande förändring av lönebild på myndigheten. Lönebild låg tidigare relativt lågt i förhållande till jämförbara tjänster på andra myndigheter. Satsningen var ett nödvändigt steg för att kunna erbjuda mer marknadsanpassade löner. Den nya lönebild ger bättre förutsättningar att rekrytera och behålla kompetens samt bidrar till myndighetens attraktivitet som arbetsgivare.

Moderna beredskapsjobb

Datainspektionen har, liksom andra statliga myndigheter, fått regeringens uppdrag att genom tidsbegränsade anställningar anställa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, så kallade moderna beredskapsjobb. Moderna beredskapsjobb är statliga anställningar med lägre kvalifikationskrav och med arbetsuppgifter som idag inte utförs alls eller i otillräcklig omfattning

Under 2018 har Datainspektionen haft en medarbetare anställd inom ramen för satsningen på moderna beredskapsjobb.

Kompetensförsörjning på längre sikt

I och med inrättande av en HR-funktion har Datainspektionen skapat bättre förutsättningar för ett strukturerat och mer långsiktigt arbete med strategisk kompetensförsörjning. Med avstamp i värdegrunden om tillgänglighet, transparens, tydlighet, tillit och tillsammans har Datainspektionen under hösten 2018 tagit fram och infört en ny metod för utvecklingssamtal. Ambitionen är att värdeorden ska genomsyra arbetsvardagen och allas sätt att arbeta på Datainspektionen. Dialog utifrån värdegrunden är därför en viktig del av utvecklingssamtalet, som nu fokuserar mer på hur medarbetaren ser på sin situation och sina möjligheter att bidra till verksamhetens utveckling och mål. De många idéer och reflektioner som fördes fram vid höstens utvecklingssamtal har varit en viktig utgångspunkt för myndighetens verksamhetsplanering inför 2019 och den fortsatta kompetensförsörjningen.

Under hösten har också en rutin införts där HR-funktionen håller avstämningssamtal med nyanställda under provanställningsperioden, samt avslutningssamtal med medarbetare som valt att avsluta sin anställning på myndigheten. Samtalen är ett komplement till den löpande dialogen mellan chef och medarbetare. Genom samtalen kan Datainspektionen fånga upp viktiga signaler om allt från arbetsbelastning och arbetsmiljö till ledarskap, verksamhets- och kompetensutveckling.

Under hösten har en myndighetsövergripande kompetensinventering påbörjats. Resultatet av denna kommer att ligga till grund för en långsiktig kompetensförsörjningsstrategi. Centrala frågor i strategin kommer att handla om vilka kompetenser Datainspektionen behöver förstärka på längre sikt, hur den befintliga kompetensen kan utvecklas och hur myndighetens arbetsgivarerbjudande kan utvecklas för att fortsatt attrahera, rekrytera, utveckla och behålla rätt kompetens.

Arbetsmiljö, hälsa och sjukfrånvaro

Datainspektionens sjukfrånvaro ligger, trots en omfattande arbetsbelastning under året, lägre än tidigare verksamhetsår och en bra bit under genomsnittet i staten. Under 2018 var sjukfrånvaron 2,63 procent, vilket kan jämföras med 2,72 procent för 2017 och statens genomsnitt om 3,84 procent för 2017. Den främsta förklaringen till att sjuktalet är lägre än tidigare verksamhetsår är att Datainspektionen i princip inte haft någon långtidssjukfrånvaro under 2018. Det stora antalet nyanställda har sannolikt bidragit till detta.

När det gäller den fysiska arbetsmiljön har Datainspektionen under 2018 övergått till en aktivitetsbaserad kontorsmiljö. Ett trettiotal av myndighetens medarbetare var under våren utlokaliserade i fyra månader för att möjliggöra en större ombyggnation i lokalerna, men förtätning och förändringar av lokalerna har även skett löpande under året. Vid ingången av 2018 var kontorsytan 21 kvadratmeter per anställd, medan den vid årets slut var 14 kvadratmeter. Det nuvarande lokalkontraktet sträcker sig till år 2022 och Datainspektionen behöver under kommande verksamhetsår ta fram en långsiktig lokalförsörjningsplan.

Mot bakgrund av det intensiva tempot och förändringstakten har Datainspektionen under året gjort en rad särskilda satsningar för att främja hälsa, trivsel och en god arbetsmiljö. Sedan tidigare har myndigheten ett årligt friskvårdsbidrag om 2 500 kronor per år och medarbetare samt en friskvårdstimme i veckan där medarbetare kan träna eller utföra andra hälsofräm-

jande aktiviteter. Under 2018 har Datainspektionen bland annat anlitat en naprapat och på kontoret kunnat erbjuda alla medarbetare massage eller annan behandling vid några återkommande tillfällen. Föreläsningar om ergonomi har arrangerats och alla medarbetare har erbjudits personlig ergonomirådgivning. I samband med övergången till en aktivitetsbaserad kontorsmiljö har också en rad olika ergonomiska hjälpmedel köpts in.

Under året har dessutom en särskild arbetsgrupp inom myndigheten arrangerat en serie av aktiviteter för att främja hälsa, trivsel och en god arbetsmiljö. Det har handlat om allt från gemensam friskvård och träning till sociala aktiviteter för att bygga gemenskap, skapa goda relationer och fira framgångar.

I en långsiktigt hållbar social och organisatorisk arbetsmiljö är gott ledarskap och god kommunikation viktiga byggstenar. Att alla berörda är delaktiga i en förändring och känner sig som en del av ett sammanhang är andra framgångsfaktorer. Datainspektionens medarbetare vittnar om professionalism, en stark gemenskap inom myndigheten och en anda där alla hjälps åt. Det gemensamma arbetet med att tillsammans ta oss an utmaningarna i verksamheten, arbetet med myndighetens strategiska inriktning och satsningen på ledar- och medarbetarskap har varit viktiga steg för att ytterligare förstärka den goda arbetsmiljön. Nu tar chefer och medarbetare inom Datainspektionen arbetet vidare mot visionen: Ett tryggt informationssamhälle – tillsammans värnar vi den personliga integriteten.

Tabell 22: Sjukfrånvaro

	2018	2017	2016	Genomsnitt i staten 2017
Sjukfrånvaro totalt	2,63	2,72	3,36	3,84
Långtidssjukfrånvaro, i förhållande till total sjukfrånvaro	4,57	23,32	25,57	56,70
Sjukfrånvaro kvinnor	2,42	3,0	3,58	5,24
Sjukfrånvaro män	3,14	2,12	2,96	2,43
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år och yngre	2,69	–	–	2,57
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30 – 49	2,78	3,06	4,26	3,63
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år och äldre	3,34	2,23	2,17	4,61

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent. Sjukfrånvaro för anställda under 29 år lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio personer.

Fördelning av kostnader och intäkter

Mot bakgrund av den genomgripande förändring som dataskyddsreformen inneburit för Datainspektionens uppdrag, har resultatredovisningens indelning förändrats jämfört med tidigare år.

Resultatredovisningen för 2018 är indelad i tre områden:

- **Genomförande av dataskyddsreformen**
Här redovisas de uppgifter som följer av GDPR och BdL, men även de enstaka aktiviteter som genomförts utifrån det tidigare regelverket i PuL och som i tidigare årsredovisning benämnts.
- **Utökat uppdrag inom kamerabevakningsområdet**
Här redovisas de uppgifter som följer av KbL men även det tidigare regelverket i KöL.
- **Inkasso och kreditupplysningsverksamheten**
Här redovisas de uppgifter som följer av Ikl respektive KuL.

Inom varje verksamhetsområde redovisas prestationer i form av ärendestatistik. Viss ärendestatistik som redovisats tidigare år men som ansetts mindre väsentlig i redovisningen har tagits bort. För information om dessa hänvisas till tidigare årsredovisningar.

I tidigare årsredovisningar har också nedlagd operativ tid redovisats. Detta mått har i vissa fall visats sig svårt att tolka och bidrar inte till att ge en rättvisande bild av myndighetens verksamhet. Dessa uppgifter ingår därför inte i årets redovisning, annat än på aggregerad nivå, vilket redovisas i bild 2 på sidan 11. Redovisningen av operativ tid följer av myndighetens tidredovisning. I något fall har tidredovisningen efter kvalitetssäkring korrigerats manuellt för att så rättvisande som möjligt återspegla den faktiska resursen.

Myndigheten har i resultatredovisningen valt att redovisa prestationer inom de områden som utgör en betydande andel av myndighetens totala verksamhet eller bedöms vara viktigt för att läsaren ska få en bild av verksamheten kopplat till myndighetens uppdrag. Detta innebär att det är den samlade prestationsredovisningen som ger bilden av Datainspektionens verksamhet, snarare än ett färre antal nyckelprestationer.

Verksamhetskostnader och intäkter

Nedan redovisas Datainspektionens kostnader och intäkter totalt och uppdelat på de verksamhetsområden som framgår ovan. Utifrån det nya uppdraget kommer Datainspektionen att fortsätta utveckla verksamhetslogiken och verksamhetsuppföljningen under kommande verksamhetsår.

Redovisade kostnader utgörs av fördelade totalkostnader där samtliga kostnader har fördelats restlöst med operativ tid som fördelningsgrund. Totala intäkter 2018 har också fördelats på samma sätt. En stor del av intäkterna har kunnat hänföras direkt till de verksamhetsdelar där de har uppstått.

Årets kostnadsutfall

I regleringsbrevet för 2018 tilldelades myndigheten ett anslag om 85 314 tkr i anslag jämfört med 68 554 tkr för 2017. Den transformation av verksamheten som myndigheten har genomfört för att möta de nya uppdragen har medfört att myndigheten i stort sett har förbrukat årets anslagsmedel. Intäkter av anslag 2018 uppgår till 85 290 tkr.

Vid sidan av anslaget erhöll också myndigheten 7 001 tkr i intäkter av avgifter och andra ersättningar varav finansiella intäkter om 20 tkr. 2017 var dessa intäkter 6 281 tkr. Till största del avsåg intäkterna avgifter för utförda utbildningar inom GDPR, uppgående till 6 962 tkr för 2018 jämfört med 6 275 tkr för 2017. Dessutom fick myndigheten bidrag om 296 tkr som bland annat avsåg reseersättningar från EU för resor till Bryssel.

De totala verksamhetskostnaderna för året är 92 586 tkr, jämfört med 62 014 för 2017. Kostnadsramen ökade således med 49 procent och visar sig i samtliga kostnadsslag. Bland annat ökade personalkostnaderna med 44 procent. En nödvändig satsning på ändamålsenliga lokaler ledde till ökade lokalkostnader om 31 procent. Övriga driftskostnader ökade med 64 procent. En hög investeringsverksamhet främst inom lokaler och IT har medfört kraftigt ökade avskrivningskostnader, i och för sig från en låg nivå 2017.

Fördelade kostnader och intäkter

Tabell 23: Totala kostnader och intäkter för myndigheten

Tkr	År 2018	År 2017	År 2016	År 2015
Intäkter av anslag	85 290	55 079	49 892	45 512
Avgiftsintäkter och finansiella intäkter	7 001	6 281	3 960	2 180
Intäkter av bidrag	296	654	500	–
Kostnader	92 586	62 014	54 352	47 692

Tabell 24: Totala kostnader och intäkter inom genomförande av dataskyddsreformen

Tkr	År 2018	År 2017	År 2016	År 2015
Intäkter av anslag	76 657	50 030	41 401	38 920
Avgiftsintäkter och finansiella intäkter	6 997	6 281	3 960	2 179
Intäkter av bidrag	285	654	500	–
Kostnader	83 939	56 965	45 861	41 099

Tabell 25: Totala kostnader och intäkter inom utökat uppdrag inom kamerabevakningsområdet

Tkr	År 2018	År 2017	År 2016	År 2015
Intäkter av anslag	7 026	3 647	5 737	3 396
Avgiftsintäkter och finansiella intäkter	3	–	–	–
Intäkter av bidrag	9	–	–	–
Kostnader	7 038	3 647	5 737	3 396

Tabell 26: Totala kostnader och intäkter för området inkasso och kreditupplysningsverksamheten

Tkr	År 2018	År 2017	År 2016	År 2015
Intäkter av anslag	1 606	1 402	2 754	3 197
Avgiftsintäkter och finansiella intäkter	1	–	–	–
Intäkter av bidrag	2	–	–	–
Kostnader	1 609	1 402	2 754	3 197

Finansiell redovisning

Resultaträkning

(tkr)	Not	2018	2017
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	85 290	55 079
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	6 981	6 280
Intäkter av bidrag	3	296	654
Finansiella intäkter	4	20	1
Summa		92 586	62 014
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-60 797	-42 127
Kostnader för lokaler		-8 156	-6 224
Övriga driftkostnader	6	-22 291	-13 594
Finansiella kostnader	7	-49	-29
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 292	-41
Summa		-92 586	-62 014
Verksamhetsutfall		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

(tkr)	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	8	2 585	0
Summa		2 585	0
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	702	43
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	10	2 139	98
Summa		2 841	141
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		559	202
Fordringar hos andra myndigheter	11	1 490	1 136
Övriga kortfristiga fordringar	12	7	55
Summa		2 056	1 393
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	13	2 251	3 051
Upplupna bidragsintäkter		59	0
Summa		2 310	3 051
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	14	-1 958	-11 887
Summa		-1 958	-11 887
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		6 018	16 432
Summa		6 018	16 432
SUMMA TILLGÅNGAR		13 852	9 130

(tkr)	Not	2018-12-31	2017-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	15		
Statskapital	16	80	80
Kapitalförändring enligt resultaträkning		0	0
Summa		80	80
Avsättningar			
Övriga avsättningar	17	356	244
Summa		356	244
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	18	3 197	61
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	19	2 481	2 378
Leverantörsskulder		2 221	3 151
Övriga kortfristiga skulder	20	1 147	785
Summa		9 048	6 376
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	21	4 368	2 430
Summa		4 368	2 430
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		13 852	9 130

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
Uo 1 6:3 Ramanslag ap. 1 Datainspektionen	22	12 010	85 314	-9 953	87 371	-85 307	2 064
Summa		12 010	85 314		87 371		2 064

Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av avrundningar kan summeringsdifferenser förekomma.

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Datainspektionens bokföring följer god redovisnings-sed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Beloppsgränsen är oförändrad sedan föregående år.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas från och med år 2009 anslaget först vid uttaget enligt

undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2017, 123 tkr, har år 2018 minskat med 17 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas förvärvade licenser och rättigheter, samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är samma som för övriga anläggningstillgångar. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider	
3-5 år	Licenser och rättigheter
3-5 år	Maskiner och tekniska anläggningar
	Övriga kontorsmaskiner
	Inredningsinventarier
3 år	Datorer och kringutrustning

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetsti-

den på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Under året har dock det beslutats att ta upp utförda förbättringsutgifter med en avskrivningstid om 27 månader. Anledning är den speciella avtalskonstruktion som gäller i myndighetens hyresavtal, med en option att frånträda avtalet från och med 1 juni 2020.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Rådsledamöter/andra styrelseuppdrag

Monica Green

Arvode: 5 tkr

Anne-Marie Qvarfort

Ledamot i Boverkets insynsråd

Ledamot i Myndigheten för yrkeshögskolan insynsråd

Arvode: 6 tkr

Catarina Wretman

Arvode: 6 tkr

Marta Obminska

Ledamot i Presstödsnämnden

Arvode: 9 tkr

Daniel Westman

Ledamot i Sveriges författarfond

Styrelseledamot i Conzentio AB.

Arvode: 6 tkr

Anders Schröder

Ledamot i Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Arvode: 3 tkr

Ledande befattningshavare

Eva Håkansson

Generaldirektör, till och med 2018-02-28

Ledamot i Ekonomistyrningsverkets insynsråd

Inga förmåner

Lön: 306 tkr

Lena Lindgren Schelin

Generaldirektör, från och med 2018-03-01

Förmåner: 5 tkr

Lön: 972 tkr

Noter

Resultaträkning

(tkr)		2018	2017
Not 1	Intäkter av anslag		
	Intäkter av anslag	85 290	55 079
	Summa	85 290	55 079
	Summa "Intäkter av anslag" (85 290 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (85 307 tkr) på anslaget Uo 1 6:3. Skillnaden (17 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget/anslagen, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.		
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	6 981	6 280
	Summa	6 981	6 280
	Intäkter avser främst avgifter för utförda kurser och seminarier		
Not 3	Intäkter av bidrag		
	Bidrag från statliga myndigheter	118	654
	Bidrag från övriga	178	0
	Summa	296	654
Not 4	Finansiella intäkter		
	Ränta på lån och räntekonto i Riksgäldskontoret	15	1
	Övriga finansiella intäkter	5	0
	Summa	20	1
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ		
Not 5	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	38 119	26 869
	Varav lönekostnader ej anställd personal	34	36
	Sociala avgifter	19 950	13 895
	Övriga kostnader för personal	2 728	1 363
	Summa	60 797	42 127

(tkr)		2018	2017
Not 6	Övriga driftkostnader		
	Reparationer och underhåll	135	265
	Resor, representation, information	853	467
	Köp av varor	2 597	3 120
	Köp av tjänster	18 700	9 741
	Övrigt	6	0
	Summa	22 291	13 594
	Övriga driftskostnader har ökat 2018 som en följd av utökad personalstyrka 2018. Dessutom har myndighetens satsning på utveckling av verksamhet och it medfört ökade konsultkostnader uppgående till 11 320 tkr en ökning med 4 878 jmf med 2017		
Not 7	Finansiella kostnader		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	41	28
	Övriga finansiella kostnader	8	1
	Summa	49	29
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ		

Balansräkning

(tkr)		2018-12-31	2017-12-31
Not 8	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	619	619
	Årets anskaffningar	3 072	0
	Summa anskaffningsvärde	3 691	619
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-619	-619
	Årets avskrivningar	-487	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 106	-619
	Utgående bokfört värde	2 585	0
	Årets anskaffning 3 072 tkr avser ny webbplats och ett nytt ärendehanteringssystem		
Not 9	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	103	103
	Årets anskaffningar	1 092	0
	Summa anskaffningsvärde	1 195	103
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-60	-31
	Årets avskrivningar	-433	-29
	Summa ackumulerade avskrivningar	-493	-60
	Utgående bokfört värde	702	43
	Årets anskaffning 1 092 tkr avser anpassning av lokaler för en större personalstyrka och ett aktivitetsbaserat arbetssätt		
Not 10	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	962	962
	Årets anskaffningar	2 413	0
	Korrigerig av tidigare år	0	
	Summa anskaffningsvärde	3 375	962
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-864	-852
	Årets avskrivningar	-372	-12
	Årets uppskrivningar	0	0
	Korrigerig av tidigare års avskrivningar	0	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 236	-864
	Utgående bokfört värde	2 139	98
	Årets anskaffning avser möbler och inredning 1 169 tkr, kontorsmaskiner 491 tkr, förmånsbil 341 tkr samt utrustning för distansmöte 130 tkr. I bokfört värde ingår ej avskrivningsbara tillgångar om 80 tkr		

(tkr)			2018-12-31	2017-12-31
Not	11	Fordringar hos andra myndigheter		
		Fordran ingående mervärdesskatt	1 429	1 129
		Kundfordringar hos andra myndigheter	28	7
		Övriga fordringar hos andra myndigheter	32	0
		Summa	1 490	1 136
Not	12	Övriga kortfristiga fordringar		
		Fordringar hos anställda	7	0
		Kostnader för vidare debitering	0	55
		Summa	7	55
Not	13	Förutbetalda kostnader		
		Förutbetalda hyreskostnader	1 523	2 760
		Övriga förutbetalda kostnader	728	291
		Summa	2 251	3 051
Not	14	Avräkning med statsverket		
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-12 010	1 458
		Redovisat mot anslag	85 307	55 086
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-85 314	-68 554
		Återbetalning av anslagsmedel	9 953	0
		Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-2 064	-12 010
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
		Ingående balans	123	131
		Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-17	-7
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	106	123
		Summa Avräkning med statsverket	-1 958	-11 887

(tkr)			2018-12-31	2017-12-31
Not	15	Myndighetskapital		
		Myndighetskapitalet består enbart av statskapital vars värde är oförändrat mellan åren och därför redovisas inte någon specifikationstabell.		
Not	16	Statskapital		
		Statskapital utan avkastningskrav avseende Konst	80	80
		Utgående balans	80	80
Not	17	Övriga avsättningar		
		Avsättning för lokalt omställningsarbete		
		Ingående balans	244	164
		Årets förändring	112	80
		Utgående balans	356	244
		Ingen del av avsättningen beräknas nyttjas under 2019.		
Not	18	Lån i Riksgäldskontoret		
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
		Ingående balans	61	102
		Under året nyupptagna lån	4 429	0
		Årets amorteringar	-1 292	-41
		Utgående balans	3 197	61
		Beviljad låneram enligt regleringsbrev	16 000	18 000
Not	19	Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
		Utgående mervärdesskatt	382	773
		Arbetsgivaravgifter	1 187	788
		Leverantörsskulder andra myndigheter	912	817
		Summa	2 481	2 378

(tkr)			2018-12-31	2017-12-31
Not	20	Övriga kortfristiga skulder		
		Personalens källskatt	1 146	785
		Övriga kortfristiga skulder till personalen	1	0
		Summa	1 147	785
Not	21	Upplupna kostnader		
		Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	3 125	1 951
		Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	0	72
		Övriga upplupna kostnader	1 243	407
		Summa	4 368	2 430

Anslagsredovisning

Not	22	Uo 1 6:3 ap.1
		Enligt regleringsbrevet disponerar Datainspektionen en anslagskredit på 2 559 tkr. Myndigheten har inte utnyttjat denna under 2018.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	16 000	18 000	2 000	2 000	2 000
Utnyttjad	3 197	61	102	4	58
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 400	4 400	4 400	4 407	3 739
Maximalt utnyttjad	0	781	679	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	15	1	0	0	22
Räntekostnader	41	28	9	10	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	6 981	6 280	3 960	2 179	3 164
Anslagskredit					
Beviljad	2 559	2 056	2 434	1 321	1 314
Utnyttjad	0	0	1 458	240	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	2 064	12 010	0	0	3 180
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	63	47	48	45	44
Medelantalet anställda (st) *	75	57	55	56	50
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 470	1 319	1 131	1 058	1 016

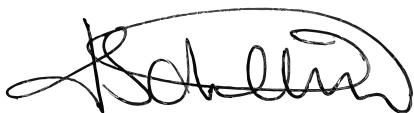
(tkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda 2015, 2016, 2017 och 2018 är inte eventuellt tjänstledig personal frånräknad.

Generaldirektörens intygande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 22 februari 2018

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'L. Schelin', with a large, sweeping loop at the end.

Lena Lindgren Schelin
Generaldirektör

Detta är Datainspektionen

Datainspektionen är en myndighet som arbetar för att människors rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter. På Datainspektionen arbetar vi för att de som behandlar personuppgifter ska göra det på ett korrekt, lagligt och ansvarsfullt sätt. Vi vill medverka till att digitaliseringens möjligheter tas tillvara fullt ut, genom att integriteten beaktas och finns med i utvecklingen från början. Till våra uppgifter hör att vi granskar att lagar och regler följs. Vi utbildar, informerar och ger vägledning till dem som behandlar personuppgifter. Vi följer utvecklingen inom området och sprider kunskap till allmänheten och verksamheter. Vi påverkar nya lagar. Vi är med i ett omfattande EU-samarbete och har också utbyte med länder och organisationer utanför EU.

Kontakta Datainspektionen

E-post: datainspektionen@datainspektionen.se Webb: www.datainspektionen.se
Tfn 08-657 61 00. Postadress: Datainspektionen, Box 8114, 104 20 Stockholm.

